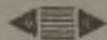

AZ UNGI
REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

1931. ÉVI MÁJUS HÓ 28-ÁN ÉS
AUG. 25-ÉN NAGYKAPOSON
TARTOTT RENDES GYÜLÉSEINEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE :
KŐMIVES SÁNDOR
EGYHÁZMEGYEI FŐJEGYZŐ.

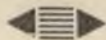
65. szám.

1931.
HEIMAN VILMOS NYOMÁSA, NAGYKAPOS.

AZ UNGI
REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

1931. ÉVI MÁJUS HÓ 28-ÁN ÉS
AUG. 25-ÉN NAGYKAPOSON
TARTOTT RENDES GYÜLÉSEINEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE :
KÖMIVES SÁNDOR
EGYHÁZMEGYEI FŐJEGYZŐ.

65. szám.

1931.
HEIMAN VILMOS NYOMÁSA, NAGYKAPOS.

VIII. 21
487

AZ UNGI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

1931. ÉVI MÁJUS HÓ 28-ÁN
NAGYKAPOSON TARTOTT
RENDES KÖZ- ÉS BIRÓSÁGI GYULÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

Jelen voltak:

Sziics István esperes, *Kovács Dániel* tanácsbíró, mint elnökség,

Maksa József, *Nyomárkai Sándor* és *Ujlaki Sándor* papi, *dr. Kiss Bálint* világi tanácsbírák,

Kőmives Sándor, *Gencsy Béla* és *Egyed Béla* papi, *Koncz Gyula* és *Móré Gábor* világi jegyzők,

dr. Sutka István egyházmegyei ügyész.

Bakcsy Gyula, Balogh Sándor, Benkő Lajos, Bodnár Lajos, Csomár Béla, Gecse Endre, Haraszy Károly, Jósvay Dénes, Juhász Imre, Kálniczky János, Móré Elek, Nagy Géza, Nagy József, Nyitray Lajos, Sallay Gyula és Varga József lelkészek, Erdélyi Mihály segédlelkész.

Szanyó Sándor és Tóth Miklós tanítóképviselők.

Az egyházak képviselőiben m. Kertész János ásványi, Nyisztor János bajánháza, Nyisztor Pál bátfai, Varga József bési, ifj. Milócsik János bezői, Bogár József csapi, Erdélyi János csicseri, Balázs János felsőrőcsei, Tóth Bertalan gálocsi, Nagy Mihály iskei, André György jenkei, ifj. Gere József minaji, Balog F. János mokcsakerészi, Lengyel József nagykaposi, Szentimrey Dániel nagyszeretvai, Vircsik G. János pályini, Szanyi István palágyi, Sólyom András szürtei, Kovács Péter salamoni, Szabó Gyula ungcsepelyi, Vas József ungyarádi, Kruppa György pinkóci, Balázs Bertalan tarnóci, Kovács András vajáni és Szalánczy István vajkóci kiküldöttek.

1. Esperes ur buzgó fohásza emelte lelkünket Istenhez, munkánkra áldást és segédelmet kérve. Aztán bejelenti, hogy az egyházmegyei gondnok urnak betegség miatt távolmaradása következtében a világi elnöki szék betöltésére Kovács Dániel tanácsbíró urat kéri fel, aki az elnöki széket elfoglalva, üdvözli a közgyűlést és a tanácskozást megnyitja.

2. Közgyűlés a fenti névsor szerint megalakul.

A megjelent tagok igazoltatnak. Távolmaradását kimentette: Bernáth Zoltán, dr. Magda Sándor, Gönczy Pál, Pataky Pál, Rácz József, Szakal István és Hegyi György.

3. Igazolásra szólíttatnak: Kistrát, Nagyszelmenc és Vámoslucska egyházak.

4. Mult közgyűlésünkről távolmaradását igazolja: Bező, Minaj és Felsőrőcse.

Közgyűlés az igazolást tudomásul veszi és a kirótt rendbirságok törlését elrendeli.

5. Szakal István vámoslucskai lelkész igazolását elfogadja a közgyűlés,

de a vámoslucskai egyháznak a közgyűlésen való képviseltetés alól nem adhat felmentést, a felhozott indokot nem tartja elfogadhatónak és épen ezért a kirótt rendbirságot sem engedi el.

6. Az egyházmegyei bíróság tárgyalásának időpontját délután 3 órára tüzi ki a közgyűlés.

7. Olvasatott az esperesi évi jelentés, melynek szövege rövid kivonatokban a következő:

„Az egyházmegyénk kebelébe tartozó gyülekezeteknek mult évi **hit- és erkölcsi életéről, iskolai ügyeiről, szervezeti, és vagyoni állapotáról** szóló jelentésemet, a hozzám beérkezett egyházlátogatási jegyzőkönyvek alapján, a következőkben van szerencsém előterjeszteni.

I. Hit és erkölcsi élet.

Az istenházának buzgó látogatása, az istenitisztelei cselekvényeknek gyakorlása, a jótettekben nyilatkozó munkás kegyesség, önzetlen áldozatkészség kétségenkívül a bensőségteljes valláserkölcsi életnek, hithűségnek ismertető jelei. Lássuk azért, hogy megvannak-e ezek és mily mértékben a mi gyülekezeteinkben? . . .

1. Az istenitiszteleet ami gyülekezeteinkben ünnep és Va-

sárnapokon, délelőtt és délután hitelveink szerint igehirdetéssel (délelőtt predikáció, délután biblia, vagy káté magyarázattal) mindenütt megtartatik.

2. Hétköznapokon is megtartják az istentiszteletet (ének és könyörgéssel) gyülekezeteink nagy többségében minden reggel; bűnbánati héten pedig estvére is. Kivételt képeznek e tekintetben a következő kisebb népességű egyházak: Tarnóc, hol a lelkész teljes munkaképtelensége miatt Vasárnapként is csak egyszer, hétköznapokon pedig egyszer sincs istentisztelet. Tiszaásványban nem levén templom, csak nyárban a parókhia udvarán tartatik istentisztelet. Minajban, Bótfalván, Veskóczon, Csepelyben, Szirénfalván, Pinkócon 2-szer; Vajkóczon, Gálocsban 3 szor; Mogyoróson 4-szer tartatik hetenként istentisztelet. Szelmencen a lelkész betegsége miatt hétköznap csak ritkán van istentisztelet; — bűnbánati heteken zaonban van mindenütt. Solymoson a hivek magok tartanak (ének és imádkozással), Sáros mezőn az anyaegyház lelkésze tart alkalomadtán.

A gyülekezeti tagok a jelentések szerint mindenütt kellő, sőt néhol, főként a szlovák ajku egyházakban, nagy buzgósággal látogatják az istenházát.

3. Az istentisztelet nyelve szlovák: Vyszokán, Sólymoson, Lucskán, Felsőőröcsén, Sárosmezőn, Kereszten, Jenkén, Bezőben, Zaharban, Pinkócon, Pályinban, (3-ik Vasárnap magyar), Szeretván (havonként egyszer magyar) = 12 egyházban.

4. Iskolát tart fenn 22 egyház, két tanerős iskola van 7. Nincs tanító: Felsőőröcsén Lucskán áll. tanító tanit. Sólymoson r. cath. Örvedetes jelenség hogy egyházaink semmi áldozattól sem riadnak vissza, csakhogy iskolájokat megtarthassák; de nem örvedetes, hogy a miatt adósságba keverednek.

5. Egyházmegyénk kebelébe tartozik 28 anya- egyház, 2¹társ és 8 leányegyház. összesen 38. Ezekben működött 27 rendes és 2 segédlelkész. (a palágyi lelkészi állás üresedésben volt.)

6. Ideiglenes tanítók 1930/31 iskolai évben: Csomár Zoltán Szürte. Molnár János Kistrát. Nagy Miklós Palló. Pataky Dezső Palágy. Patkós Sándor Bés. Hamar Lenke Bés. Fleischer Aranka Vaján. Zorger Margit r. kath. Sólymos. Scsavnyiczky Sándor Szeretva. Ludvig Károly ág. ev. Jenke, Földi Aranka ág. ev. Jenke. Nyitray József Zahar. Szemács János Bező.

VI. Személyi változások.

a.) halálozások:

A személyi változások között legelsőben is azokról kell megemlékezni, melyek a mély megdöbbenés mellett a veszteségnek fájó érzetét költötték fel szivünkben; amely változásokat t. i. a kérlelhetetlen halál által előidézett **elmúlás** okozott egyház megyénk lelkészi és tisztii karában.

Még nem olyan régen volt, hogy egyik világi tanácsbíránk Verebélyi József felsőbb rendeletre eltávozott körünkből, de azzal az ígérettel, hogy nem hagy el bennünket, hanem mint egyházának hű fia, továbbra is szolgálni akarja egyház megyénket, anyaszentegyházunkat. Ki gondolta volna akkor, hogy innét való elköltözésével eltávozik tőlünk örökre, „az árnyak szebb és jobb honába?!“ és közénk nem jő vissza többé soha?!..

Még ugyyszólván fel sem ocsudtunk a halála által okozott veszteségünk s bánatunkból, mikor jött a másik „Hiób hír,“ hogy kálvinista egyházunk önzetlen hű fia, egyházmegyénk agilis, szolgálatra kész világi tanácsbírája: dr. Herczegh Károly bir. tanácsos a munkácsi kórházban — hová gyógyulást keresni ment, — nemcsak kedves családjának, és szereteteinek, de anyaszentegyházunknak, egyházmegyénknek és a magyarságnak, a polgári közéletnek, barátainak nagy veszteségére s bánatára is, életének delén bevégezte földi pályafutását. Bizony az ő korai halálával nagy veszteség ért bennünket!... Mi tudjuk legjobban, akik között élt és munkálkodott, mennyire igaz van a róla egyházi lapunkban megjelent rövid nekrológnak, midőn azt mondja: „Nagy veszteség érte az ungi ref. egyház megyét, sőt egész egyetemes egyházunkat és az itt élő magyarságot dr. Herczegh Károly nagykaposi vezető járásbíró s az ungi egyh. megye világi tanácsbírójának korai elhunytával. Egy egyházához és nemzetéhez mindig hű s nehéz sorsukban becsülettel osztozó nemes sziv szünt meg dobogni (szeptember 15), mélyen megdöbbenve tisztelőinek s barátainak nagy seregét. A munka és kötelességteljesítés fanatikusa volt“... Mi tudjuk, hogy az erős energiát igénylő nagy és fárasztó munka mellett, mely reá mint állami hivatalnokra nap nap után rá nehezedett milyen szives készséggel vállalkozott, milyen buzgósággal törekedett közremunkálni egyházmegyénk monográphiájának megírása s kiadása érdekében. Az ő elméjében fogamzott meg tulajdonképen, hogy egyházmegyének levéltárának perlepte

régi irataiban heverő kincseket nem szabad nekünk a moly által megemésztetni engedni, hanem napfényre kell hozni, s egyetemes egyházunknak közkincsévé kell tenni küzdelmes multunknak, elődeink hithűségének eme beszélő bizonyosságait. Ezt a nemes törekvését, munkáját is, mint a többit, életével együtt félbeszakította a halál. Szép tervének megvalósulását nem érhetette meg.

De e két halálesettel még nem telt meg számunkra teljesen a keserű pohár!.. Jött a harmadik halálhír is, a mely bár az Úr szöllője egyik már meglehetősen elfáradt munkásának, Gecse Géza gálócsi lelkésznek halálát hirdette, mégis megdöbbenített bennünket, mert a halál nagy hirtelenséggel, váratlanul szakította ki szerettei, hivei közül és lelkészi karunk sorából. Több, mint 45 évig (1885—1897 III. 25. ig s. lelkész. ettől haláláig 1930 nov. 24-ig gálócsi lelkész.) volt hiv munkása az Úr szöllőjének, mely időből a gálócsi egyházban mintegy 33 évet töltött; „hirdetvén az ígét mind alkalmas, mind alkalmatlan időben.” Nem volt széles a munkatér, ahová őt az Isten szolgáljaként állította, de ott hiven végezte a munkát, melyet az ő Ura reá bízott. Hisszük azért, hogy elvette tőle a jutalmat is: „Jól vagyon jó és hiv Szolgám! Hiv voltál a kevesen; többre bizlak ezután! Menj bé a te Uradnak örömébe!”

Egyházmegyénk eme három nyugalomra tért munkásának érdemeit és emlékét őrizzük meg ne csak jegyzőkönyvünkben, hanem szívünkben is!

b.) Lelkészi változások.

A gálócsi nemes és szent gyülekezet a Gecse Géza halálával megüresedett lelkészi állásába igazán nemes gondolkodásra valló egyező akarattal a meghalt lelkésznek fiát és káplánját választotta meghívás útján lelkészéül (1930 dec. 8); aki atyjának örökét — édes anyja levén ott az özvegyi jogok élvezője, f. év. január 4-én el is foglalta és hivatalába ünnepélyesen beiktattattott.

A palágyi egyházban, melynek új díjlevelét a mult őszi egyh. ker. gyűlés is megerősítette, szintén megindítottam a választási eljárást. De ezen gyülekezet tagjai nem követték a szomszéd gálócsi egyház szép példáját; nem tudtak a „meghivandó” személyére nézve megegyezni. Így az állásra pályázat hirdettetett. A választás f. év március 8-án tartatott meg, amikor 8 pályázó közül szavazattöbbséggel Nagy József kaszonyi

segéd lelkész választatott palágyi lelkészül. A választás ellen fellebbezés nem adatván be, az jogerőssé lett, s így a megválasztott hivatalába április 19-én beiktattatván, állását elfoglalta.

c.) Tanítói változások.

Sápy Lajos tanító a salamoni egyházból eltávozván, helyére Tóth Miklós volt bési tanító választatott meg; aki mult mult évi őszi egyházmegyei közgyűlésünkön hivatalába be erősítettén, állását szeptember 1-én elfoglalta.

Danis Frigyes tanító pályini állását otthagyta; helyére Peschkó László választatott.

VII. Vagyonkimutatás 1930-ik évről

1. Földbirtok 1467 kat. hold, 512 □-öl. 2. Épületek száma: 255. 3. Tőkepénz 110.690'44. 4. Alapítványok 25.562'79. 5. Alapok 374.493'78. 6. Hasznos jogok 907'—. 7. Ingóságok 384.500'—. 8. Teher 250.274'— Kč.

VIII. Adakozások.

(1000 Koronán felül)

1. Csap 2125'—. 2. Tizasalamon 1148'—. 3. Szürte 1887'—. 4. Kistrát 2729'—. 5. Minaj 1575'—. 6. Csepely 2084'—. 7. Nagykapos 3675'—. 8. Ungnyarád (orgona 16.500) 21.358'—. 9. Nagyszelmenc 3864'—. 10. Szirénfalva (templom 7459) 7594'—. 11. Palágykomoróc 1153'—. 12. Csicsér 2234'—. 13. Pályin 2754'—. 14. Bajánháza 1040'—. 15. Felsőröcse 1182'—. 16. Sárosmező 3187'—. 17. Jenke (harang 7395) 9819. 18. Bező 24.810. 19. Zahar 1366. Adakozások összege: 106,637'75.

IX. Építkezések.

(10,000 Koronán felül.)

1. Csepely (Templom, lelkészlakás renoválás) 10.778'65. 2. Ungnyarád (Templom renoválás, új orgona) 221.055'—. 3. Nagyszeretva (Templom kerítés) 20.000'—. 4. Felsőröcse (Melléképületek) 16.000'—. 5. Bező (Templomrenoválás, harang) 252,975'—. 6. Sárosmező (Templom renoválás) 60.000'—. Építkezések összesen: 603.988'26. (Ez összegben benne foglaltatnak a kisebbmértvű építkezések is.)

1930. évi bevétel 961.366'96. Kiadás 886.742'48. Maradvány 74.624'48.

X. Az egyházmegye lélekszáma 15 307, ebből szlovák 4304. magyar 11.003. Születések száma 372, halálozás 210, házasságkötés 137, konfirmált 158. áttért 18, kitért 8, urvacsorával élt: 34.083."

1. Tarnóc, Botfalva, Bátfa, Palló, Veskóc, Szelmenc, Szirénfalva, Palágy, Mokcsakerész, Mogyorós, Solymos, Lucska, Vizsoka. Kereszt, Felsőrőcse és Zahar vallásos összejövetelek tartására utasítatnak, jelentésüket a közgyűlés bevárja.

2. Palló, Szirénfalva, Kereszt és Palágy egyházi énekar felállításáról jelentést adjanak.

3. Az egyházmegyei iratterjesztés megszervezését közgyűlés az egyházmegyei egyesület feladatává teszi.

4. Eszterhay Károly, Kiss István és Albert Károly nagykaposi presbitereknek, kik e tisztüket 30 év óta dicséretes buzgósággal töltik be, anyaszentegyházunk ügyeinek munkálásában kifejtett önzetlen fáradozásukért Közgyűlésünk jegyzőkönyvében fejezi ki elismerését. „Méltó a munkás a maga jutalmára, méltók ők arra, hogy kétszeres tisztességre méltattassanak“ (I. Tim. 5. 17—18) E határozatot tudomásul vétel végett a főtisztelätü Egyházkerületre is felterjesztjük.

5. Felhivatnak az egyházközségek, hogy a birtokukban levő fontosabb iratok hitelesített másolatait megőrzés végett küldjék be az egyházmegyei irattárba.

6. Ördarma és Zahar az egyház tulajdonát képező ingatlanok telekkönyvi állását tisztázni és arról egyházmegyei közgyűlésünknek jelentést tenni tartoznak.

7. Kereszt iskolájának, Pinkóc a paróchiális csürnek, Szürte a lelkészi istállónak haladéktalan renoválására elköteleztetik s ennek megtörténtéről rendbirság terhe alatt sürgősen jelentést tenni köteles.

8. A nagyszelmenci lelkész adótartozását közgyűlésünk nyilvántartásba veszi és annak rendezéséről a jelentést a maga idejében bevárja.

9. Az ásványi, csapi, keresztii és lakárti adóhátrálékok behajtása iránt megtett lépésekről közgyűlésünk az egyházak előljáróságától jelentést vár.

10. Ásványi lelkész hátrálékos fizetésének behajtásáról jelentést tegyen.

11. Az Aranykönyv használatba vétele minden egyházközségre nézve kötelezővé tétetik.

12. A csapi egyház gondnoki számadásainak megvizsgálására az egyházmegyei számvevő és papi főjegyző

személyében bizottságot küld ki a közgyűlés, kiknek jelentését a jövő közgyűlésre bevárja.

13. Fájdalmas érzéssel örökitjük meg jegyzőkönyvünkben az elmúlt évben szenvedett nagy veszteségeinknek — halottainknak — emlékezetét:

1. Megilletődött szívvvel bucsuzunk **Gecse Géza** gálócsi lelkésztestvérünktől és bizonyágot teszünk róla, hogy Istentől nyert tántomainak mértéke szerint földi pályafutása alatt mindenkor igyekezett hivnek találtatni. A gálóczi kis gyülekezet hűséges ragaszkodása, ugyanannak megerősödött anyagi helyzete, megujult temploma, harangja mind-mind hangosan hirdetik, hogy a megfáradt és immár nyugalomra tért szolgál „hiv volt a kevésen”.

Egyházmegyei közgyűlésünk a maga részéről még az iskolai ügyek munkását, a sok éven át buzgón fáradozó iskolalátogatót, a meleg szívé lelkésztestvért és szolgatársat is fájdalommal siratja benne.

2. Nagy veszteségünk **Verebélyi József** világi tanácsbíránk halála, kiben nemcsak egy ároni nemzetiség igaz kálvinista buzgóságu sarját, nem csak a hű, kötelességtudó egyházmegyei tisztviselőt és meleg szívé, szerető jóbarátot siratja egyházmegyénk, de — őt elveszítve — szegényebbek lettünk egy valódi kálvinista gondolkozásu világi papunkkal is, aki ugy az egyházlátogatások végzése, mint magán és hivatalos ténykedései során számtalanszor adta tanujelét annak, hogy egyházmegyénk és egyházközsége részéről nyert elhivatását szent köteleztetésnek tekinti, amelyből folyó kötelességeknek megfelelni mindenkor hiven igyekezett.

3. A mostani sulyos megpróbáltatásokkal teljes időben pótolhatatlan veszteségnek valljuk a **dr. Herczegh Károly** világi tanácsbíránk elvesztését, mert érezzük és bizonyágot teszünk rólla, hogy a kötelesség teljesítésnek az az oltártüze, mely dr. Herczegh Károlyban a hivatásszülte kötelezettségek betöltése terén, szinte határt és mértéket nem ismerve, egész az önmegemésztődésig lobogott: ugyanolyan erővel lángolt szívében faja és anyaszentegyháza, közelebből a mi ungi református egyházmegyénk iránt is.

Benne láttuk a kötelességteljesítés mintaképét, tőle

tanulhattunk embert szeretni, ő buzdított a muló dolgok felett és azokon túl, a maradandó örök számára való munkálkodásra. Benne egyházmegyénk, anyaszent-egyházunk és istenországa egyaránt hiv munkást vesztett el, eltávozása mindnyájunk szívében kipótolhatatlan ürt hagyott — és mégis a megváltozhatatlan végzésen alázattal megnyugodva, most a bucsuzás pillanatában hálásan magasztaljuk Isten jóságos kegyelmét azért, hogy nekünk adta Őt!

14. A Verebélyi József és dr. Herczegh Károly vil. tanácsbírák halálával megüresedett állások betöltésére egyházmegyei közgyűlésünk a szavazást elrendeli, a szavazatok beadásának határidejéül 1931 évi július 1. napját tűzi ki. A beérkezett szavazatok felbontásával az állandó szavazatbontó bizottságot, szükség esetén új szavazás elrendelésével esperes urat bizza meg a közgyűlés.

8. Olvastatott a számvevőszék 1931 évi április 10-én Csicserben tartott gyűlésének jegyzőkönyve és azzal kapcsolatban tárgyalattak a számvevőszék által előterjesztett javaslatok:

a.) Vizsgálatott a Pálóczi Horváth Mária és Simon alapítvány 1930. évi számadása, mely szerint az alapítvány 1930. évi

Bevétele: — — — —	32,524.93 korona,
Kiadása: — — — —	32,452.10 korona,

Készpénzmaradványa	72.83 korona.
--------------------	---------------

A kiadások részletezése:

1. Egyházmegyei főjegyző fizetése 1930 évre	1.000.— korona
2. " " ügyész " 1929—30 "	2.000.— "
3. " " pénztáros " " "	2.400.— "
4. Esperes fizetése 1930. évre	500.— "
5. Egyh.-megyei számvevő fizetése 1930. évre	1.000.— "
6. Esperesi postás fizetése 1930. évre	50.— "
7. Tőkekihelyezés	18.000.— "
8. Segélyezések	3.302.10 "
9. Nyomtatványok	350.— "
10. Egyházmegyei irattár rendezése	1.000.— "
11. Irattári állvány	400.— "
12. 1 % a közigazgatási pénztárnak	2'450.— "

Összes kiadás	32.452.10 "
---------------	-------------

b.) Az egyházmegyei pénztár kezelésében levő alapítványok, alapok és tőkék;

A z a l a p i t v á n y, a l a p, v a g y t ő k e p é n z

Sorszám	megnevezése	folyó évi				vagyon 1930 december 31-én							
		bevétele		kiadása		kézpénzben		kihelv. tőke		kamat követ.		Összesen	
		K	f	K	f	K	f	K	f	K	f	K	f
1	Horváth Mária és Simon alapítvány	32.524	93	32.452	10	72	83	259.384	10	5.004	—	264.460	93
2	Horváth Mária ház alap — — —	41.208	22	18.398	—	22.810	22	182.500	—	70	—	205.380	22
3	Özvegy-árva-tár. alap — — —	24.700	05	18.487	70	6.212	35	118.313	—	2.484	40	127.009	75
4	Közigazgatási pénztár alap — —	14.523	78	12.751	20	1.772	58	15.670	35	214	40	17.657	33
5	Horváth Mária sirbolt alapítvány —	3.681	58	3.065	—	616	58	8.000	—	20	—	8.636	58
6	Horváth Mária gyűléstartási alapítvány	4.290	06	3.637	—	653	06	15.238	—	985	—	16.876	06
7	Könyvtár alap — — — —	721	38	30	—	691	38	2.750	—	—	—	3.441	38
8	Leánynevelő intézet alap — —	1.087	01	496	—	591	01	6.200	—	53	—	6.844	01
9	Szabó András alapítvány — — —	150	—	80	—	70	—	1.000	—	—	—	1.070	—
10	Ásványi lelkész alap — — —	792	62	776	32	16	30	100	—	—	—	116	30
11	Ásványi egyházi tőke — — —	567	53	546	53	21	—	300	—	—	—	321	—
12	Gencsy Ferenc alapítvány — —	372	—	232	—	140	—	2.000	—	—	—	2.140	—
13	Tóth Lajos harang alapítvány — —	1.220	93	30	—	1.190	93	3.000	—	160	—	4.350	93
14	Pinkóci lelkész alapítvány — —	362	30	26	50	335	80	2.650	—	176	—	3.161	80
15	Korláth-Jeney-Balogh alapítvány —	769	75	7	—	762	75	700	—	—	—	1.462	75
16	Szeretvai egyházi tőke — — —	1.352	80	1.150	—	202	80	1.000	—	—	—	1.202	80
17	Zsíró István alapítvány — — —	140	73	9	60	131	13	960	—	—	—	1.091	13
18	Halász Mihály alapítvány — — —	251	33	5	—	246	13	500	—	—	—	746	33
19	Bernáth Zoltán alapítvány — —	1.813	50	1.437	50	376	—	5.000	—	—	—	5.376	—
Ö s s z e s e n		130.530	50	93.617	45	36.913	05	625.265	45	9.166	80	671.345	30

Közgyűlés az egyházmegyei pénztárban kezelt s a számvevőszék által megvizsgált alapítványok, alapok és tőkék 1930. évi zárszámadásait tudomásul veszi, a számvevőszék javaslata értelmében megerősíti, a szokásos felmentést megadja.

b.) A számadásnak a P. Horváth Mária és Simon alapítványra vonatkozó részét felülvizsgálás és jóváhagyás végett a főtiszteletű Egyházkerületre tisztelettel felterjeszti.

c.) Számvevőszék javasolja, hogy az egyházmegyei pénztárból kihelyezett tőkék után esedékes hátrálékos kamatok behajtására vonatkozólag tétessék újabb intézkedés.

Közgyűlés megbizsa az egyházmegyei ügyészt, hogy a kamathátrálékosok tartozásait per útján is hajtassa be.

d.) Egyházmegyei számvevő jelenti, hogy az egyházközségek 1930 évi számadásait megvizsgálta s azokat a nagyszertvai és csapi kivételével jóváhagyásra ajánlja.

Közgyűlés a jelentést tudomásul veszi és egyben felhatalmazza számvevőt, hogy amikor szükségét látja, az egyházak vagyonkezelésének ellenőrzésére, a mulasztást elkövetők költségén a helyszinre kiszállva, szerezzen magának meggyőződést az esetleges mulasztások okairól és úgy tegyen javaslatot a tapasztalt hiányok pótlására és a mulasztások megszüntetésére nézve. Ilyen értelemben a szeretvai és csapi számadások rendbe hozataláról a következő gyűlésre jelentést vár.

e.) Számvevőszék javasolja az özvegy-árvatár régi segélyezettjeinek rendkívüli segélyben részesítését.

Közgyűlés az özvegyárvatár régi segélyezettjeit: özv. Szöllőssy Gyulánét, özv. Szöllőssy Ferencnét és Morvay Ilonát ez évre 600-600 korona rendkívüli segélyben részesíti.

f.) Számvevőszék javaslata értelmében közgyűlés elrendeli, hogy e rendkívüli segély Bacskay Erzsébet vagyonatlan süketnéma lelkészárvának is kiadassék.

g.) Számvevőszék előterjesztésére özv. Ráczkövy Jánosné és özv. Gecse Gézané lelkészözvegyek gyámintézeti segélyjogosultságát

közgyűlés 1931 évtől kezdődőleg megállapítja és ré-

szükre a 400 koronás rendes évi segélyt már a folyó évre is kiutalja.

h.) Bacskay Erzsébet vagyontalan süketnéma lelkész árva az egyházmegyei özvegy árvatár rendszeres segélyezettjei közé felvételét kéri.

Közgyűlés a kérelmet teljesíti és részére a rendes évi segélyt az özvegyárvatár pénztárja terhére már ez évre is utalványozza.

i.) Számvevőszék javasolja, hogy a folyó évtől kezdve a tavaszi egyházmegyei közgyűlés közebédjének költségei a P. H. M. Gyűléstartási alapítvány kamataiból fedeztessenek.

Közgyűlés ilyen értelemben határoz.

j.) Számvevőszék javaslata értelmében kimondja a közgyűlés, hogy az egyházmegye történetéről szóló könyv kiadását magára vállalja, a kinyomatás költségeihez szükséges összegeket az egyházmegyei pénztárból előlegezi, a könyv kinyomatásával az ajánlatot tevők közül Heiman Vilmos nagykaposi nyomdáját bizza meg. A megkötendő szerződés aláírásával és a munka további irányításával dr. Sutka István ügyészt és papi főjegyzőt bizza meg, kiknek jelentését bevárja. Ugyancsak papi főjegyzőt bizza meg a közgyűlés a korrigálás végzésével is.

k.) Számvevőszék javaslata szerint felhívja a közgyűlés a szürtei egyházat,

hogy a Tóth Lajos alapítvány tőkét képező ingatlan jövedelméről az alapítólevél rendelkezése értelmében számoljon el és annak ugy a harangalapot, mint az egyházi tőkét illető jövedelmét az alapítólevélben foglalt intézkedések betartásával kezelje.

l.) Számvevőszék pártolólág terjeszti be dr. Magda Sándor csicseri lelkésznek egy évi külföldi tanulmányut költségeinek fedezésére kért 4000 korona rendkívüli segély iránti kérelmét.

Közgyűlés a kérelmet teljesíti és a kért segélyt az 1931 és 1932 évi számadásban elszámolandó két egyenlő részletben kérelmezőnek kiutalja .

m.) Haraszi Károly pályini lelkésznek a számvevőszék javaslatára két részletben kiutalandó 500-500 korona rendkívüli segélyt állapít meg a közgyűlés.

n.) Nyarád és Szürte segély iránti kérvényeit a közgyű-

lés nem tartja teljesíthetőnek, mivel ragaszkodni kíván e tárgyban már több ízben hozott határozatához, hogy a segélyezést az alapítvány tőkeértékének helyreállításáig nem kezdi meg. Nem látja ugyanis értelmét annak, hogy mikor a jelenlegi viszonyok között egy-egy nagyobb szabású építkezés 150-200,000 koronába kerül, mi hasznát látnák az egyházközségek a kiutalható 500, vagy 1000 koronás segélynek.

9. Minaj, Ungtarnóc anya és Botfalva leány egyházak a Kárpátaljai Ungi ref. egyházmegyéhez való csatlakozásuk megengedését kérelmezik, és erre nézve betérjesztik a minaji és ungtarnóci presbitériumoknak és egyházközségi közgyűléseknek e tárgyban hozott határozatait magában foglaló jegyzőkönyveket.

Egyházmegyei közgyűlés tekintettel arra, hogy Podkarpatská Russ és Slovenskó között a végleges határok még megállapítva nincsenek, sőt az 1922 évi szeptember 21-ikén kelt 280 számú kormány rendelet a nevezett községeket kifejezetten a nagykaposi járáshoz, tehát Szlovenszkóhoz csatolta, s az 1922 dec. 2-án kelt és a belügyminiszternek a szlovenszkói teljhatalmu miniszterrel egyetértésben 345 szám alatt kibocsátot hirdetmény IV. cikke e községeket csak további intézkedésig hagyta meg jelenlegi helyzetében, így tehát e községek jogilag ma is Szlovenszkóiak és Ungtarnóc, Botfalva igazságügyileg ténylegesen is ide tartoznak, tehát ezekre az egyházközségekre a szlovenszkói Ungi református egyházmegyének a jogköre már ennél fogva is kiterjed, tekintettel továbbá az Egyetemes Konventnek e tárgyban már előbb elfoglalt álláspontjára; s végül tekintettel arra, hogy egyházi törvényeink, amelyek hivatva lesznek a kerületnek s ennek keretén belől esetleg az egyházmegyéknek is területi elhatárolását egyházi részről jogérvényesen szabályozni, szentesítve nincsenek: a kérdésnek ez idő szerinti megoldását időszerűnek nem tartja.

Kimondja azonban az egyházmegyei közgyűlés, hogy ha a Podkarpatská Russ és Szlovenszkó között a végleges határ kérdése rendezve lesz, s e községek hova tartozandósága akár a politikai hatóságok, akár pedig az Egyházi Törvényeink szentesítése után törvényeink

által véglegesen el lesz döntve, egyházmegyénk semmi akadályt nem gördít e községeknek, a rendezésnek megfelelőleg, esetleg a Kárpátaljai ref. Egyházmegyéhez való csatolása ellen. A végleges hovátartózkodás megállapításáig azonban e kérdés tárgyalását nem tartja sem helyesnek, sem időszerűnek s kéri a fenti egyházközségeket és az egyházi felsőbb hatóságokat, hogy ez ideig ezt a kérdést vegyék le a napi rendről.

10. Olvastatott az egyházmegyei Segélyegylet vezetőjének évi jelentése: „Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés! Segélyegyletünk működésének **hatodik** éve, amelyről ez alkalommal jelentést tenni szerencsém van, már annak a bizonyosága, hogy amit az egylet létesítése által elérni akartunk, minden tekintetben megvalósult, egyesületünk kiállotta a tűzpróbát. Örömmel adhatok számot arról, hogy teljes egészében túl vagyunk a megalakulással, — mint minden kezdettel, — együttjáró nehézségeken, egyesületünkről bebizonyosodott, hogy szükségünk van rá, életképes, és rendeltetésének meg tud felelni. Az ide csatolt évi számadás mindenki előtt kétségsbe vonhatatlan erővel bizonyítja, hogy már eddig is abban a helyzetben vagyunk, miszerint emberi számítással nem érhetnek olyan meglepetések, melyek egyletünket a célkitűzés szerinti kötelesség teljesítésére képtelenné tennék. Természetesen csak akkor, ha mi, a tagok is, legalább az eddigi mértékben teljesíteni fogjuk kötelezettségeinket.

Azonban mindez nem jelenti azt, mintha már teljesen zavartalan lenne Segélyegyletünk ügymenete. Vannak még bajok, ezek azonban úgy látszik krónikussá válnak és segíteni rajtuk, legalább egyelőre, nem tudunk. Pedig az egylet működését igen nagy mértékben akadályozzák.

E bajok egyike a **betöltetlen** állások következtében előállott **üresedések** tartóssága. Szabályrendeletünk szerint ugyan a lelkészi állásoknál legfeljebb csak egy félévig tarthat ez az állapot, azonban, mint Palágy, Korláthelmece és Kisdobrony példája mutatja, gyakran van rá eset, hogy az átmenet évekig elhúzódik. Még nehezebb a helyzet a tanítói állások megüresedésénél, amikor okleveles tanítók hiányában kiegészítő tanerőket alkalmaznak az egyházközségek és az egyleti tag helye belátálatlan időre betöltetlenül marad.

1. Javasolom itt, hogy míg az üresedésben levő helyek

után az alapszabályok értelmében nem fizetjük a segélyt, addig az ilyen kíséző tanerővel betöltött állások tagsága, — átmenetileg — ne számítassék a rendes tagok közé, hanem helyettük a 100-as létszámon felüli tagok belizetése utaltassék ki segély gyanánt. (Ez idő szerint kettő van ilyen: Palló és Bés).

Még sulyosabb a másik bajunk, az államsegéllyel nem bíró lelkészek **fizetéseképtelensége**, ez már nem átmeneti dolog, hanem sajnos, hovatovább rendszeressé állandósul.

2. Javaslom erre vonatkozólag, hogy e jelentéssel kapcsolatban keresse meg egyházmegyénk az érdekelt egyházmegyék közgyűléseit, azon kérelemmel, hogy igyekezzenek módot találni az ilyen címen elmaradó részletek belizetésének lehetővé tételére (Ung 400, Abauj 700, K.-Ung 200 koronával adós e címen). Addig pedig szükség esetén a tartalék alap előlegezze a hátrálékosok helyett a járulékokat.

3. A hátrálékos jogosított tagokkal szemben pedig kérem, hogy engem az alapszabály szerű eljárásra utasítani méltóztassék.

*

I. Az elmúlt év folyamán **három** segélyezést utaltunk ki, abból :

a II. sz. özv. Keresztury Károlyné (már az előző évben elszámolt) segélye	9.200 kor.
a III. sz. özv. dr. Herczegh Károlyné segélye	6.200 „
a IV. sz. özv. Gecse Gézáné segélye	5.900 „

*

Van az egyletnek ez idő szerint kötelezett tagja: Ungból 51, Abaujból 27, K. Ungból 10, jogosított tagja 15, összesen 103.

A tagok közül lelkész 76, tanító 20, világi 7.

Betöltetlen állások: lelkészi 2, tanítói 2, világi 2.

Hátrálékos követelés: Tartozások 1400 Kč, betöltetlen állások után 600 Kč.

*

II. Az egylet pénztári forgalmáról és vagyoni helyzetéről, mint már előző jelentésemben indokoltam, a polgári év szerint nem lehet reális számadást készíteni, mivel az soha nem nyújt felvilágosítást a jelenlegi állapotról, ami pedig feltétlenül szükséges az évi jelentés áttekinthetősége érdekében. Ehez képest az alábbiakban 1930. évi január 1-től számítva a mai napig

ismertessem a Segélyegylet anyagi helyzetét.

Pénztári számadás.

Bevétel:	1929. évi pénztármaradvány	8.820'20	kor.
	tagdíjbefizetések	29.000'—	"
	kamatok 1929. II. félév.	149'60	"
	kamatok 1930. I. félév	200'20	"
	kamatok 1930. II. félév	183'—	"
	Horcsik befizetése	4'—	"
Kiadás:	II. sz. segélyezés	9.200'—	"
	III. sz. segélyezés	6.200'—	"
	IV. sz. segélyezés	5.900'—	"
Készpénz	banki betétben	16.872'—	kor.
A készpénzből az V. részletre befizetés		8.500'—	"
a VI. részletre befizetés		200'—	"
Tartalékalap vagyona		8.172'—	"
Összesen		16.872'—	kor.

III. Segélypénztár.

III. sz. segély	Bevétel	Kiadás
94 tag befizetése	9.400'—	
Leírás: Palágy, Bódvavendégi, Csécs, Korláthelmece, Szádelő, Palló betöltetlen állások után	600'—	600'—
Kiutalt segély		6.200'—
Tartalékalapra a 2. és 16. §§-ok szerint		3.200'—
Összesen :	10.000'—	10.000'—

IV. sz. segély.

93 tag befizetése	9.300'—	
Leírás: Palágy, Bodvavendégi, Csécs, Korláthelmece, Szádelő, Palló, Bés, Kisdobrony és 2 világi tanácsbíró után	1.000'—	1.000'—
Kiutalt segély		5.900'—
Tartalék alapnak 2. és 16. § alapján		3.100'—
Tartalék alapnak 6. § alapján		300'—
Összesen :	10.300'—	10.300'—

Jelenlegi helyzet :	Bevétel	Kiadás
V. sz. segélyre befolyt	8.500'—	
Kint levő követelés	1.800'—	1.800'—
VI. sz. segélyre előre fizetve	200'—	
Banki betétben rendelkezésre áll		8.700'—
Összesen :	10.500'—	10.500'—

IV. Tartalékalap.

Tiszta vagyon az előző jelentés szerint	1.484'80	
Leírás az 1930/65. sz. egyházmegyei határozat értelmében		100'—
Betéli és egyéb kamatok	387'20	
III. sz. segélyből	3.200'—	
IV. sz. segélyből	3.400'—	
Hátrálékos követelés		200'—
Banki betétben készpénz		8.172'—
Összesen :	8.472'—	8.472'—

Tartalékalap vagyona 8372 korona.

Tisztelettel kérem a jelentésem tudomásul vételét és az elmúlt évre vonatkozó számadás kötelezettsége alól felmentésemet."

Közgyűlés a jelentést tudomásul veszi, az előző évi számadás kötelezettsége alól a felmentést megadja, és a jelentésben foglalt javaslatokat határozattá teszi. A segélyegylet tagjainak névsora a jegyzőkönyv mellékleteként kinyomatandó.

11. Gálócsi lelkészé 1930. december 8-án Gecse Endre ungtárnóci segédlelkész választatott meg meghívás utján.

Közgyűlés a választást megerősíti s az iratokat a Főtiszteletű Egyházkerületre terjeszti fel.

12. Gecse Endre a gálócsi lelkészi állásba 1931. év január hó 4-én beiktattatott.

Tudomásul szolgál.

13. Palágyi lelkészé 1931. március 8-án a pályázók közül általános szavazattöbbséggel Nagy József mezőkaszonyi segédlelkész választatott meg.

Közgyűlés a választást megerősíti s a választásról az iratok kapcsán a Főtiszteletű Egyházkerületnek tisztelettel jelentést tesz.

14. Nagy József a palágyi lelkészi állásba 1931. április 19-én beiktattott.

Tudomásul szolgál.

15. Haraszty Károly pályini lelkész jelenti, hogy az egyház presbitériuma egyhangulag hozott határozattal Peschkó László morvai református előkönyörgő kántortanítót választotta meg kántortanítójává s kéri a választás megerősítését.

A kérvény visszaadatik kiegészítés céljából.

16. Az ungtarnóci egyház panaszolja, hogy Szabó Sándor állami iskolai igazgató, aki az egyháznak beszerződött énekvezére, az énekvezéri tisztségéről minden elfogadható indok nélkül lemondott. A presbitérium a lemondást el nem fogadta, hanem felszólította őt elvállalt kötelességének további teljesítésére. Szabó Sándor énekvezér azonban e felszólítás dacára sem teljesíti kötelezettségét.

Egyházmegyei közgyűlés sajnálattal veszi tudomásul a presbitérium felterjesztését s bár szerette volna, ha az ügy békés elintézését nyer, de mivel ez a tanító ur hajthatatlanságán meghiusult, utasítja az egyház presbitériumát, hogy az ungtarnóci egyház és az állam között az állami iskola megszervezésekor megkötött szerződésben foglaltakra hivatkozva a nevezett énekvezér ellen, az állami felettes iskolai hatóságoknál, a fegyelmi feljelentést tegye meg.

17. a) A bratislavai iskolai és nemzetművelődési minisztérium referátusa a püspöki hivatal útján az esperesi hivatalhoz megküldött 162 számú körlevelében jelentést kér arról, hogy: 1.) Mennyi a betöltetlen tanítói állások száma a nem állami iskoláknál. 2.) Mennyi a tanítói állások száma ezeknél az iskoláknál, melyek nem kvalifikált tanerővel vannak betöltve. Felhívja továbbá azon iskolák fenntartóit, ahol a tanítói állások nincsenek betöltve, illetve nem kvalifikált tanerők vannak alkalmazva, hogy szükség esetén kiegészítő tanerőket kérhetnek az állami iskolai hatóságtól. Megjegyzi, hogy az iskolaügyi és nemzetművelődési minisztérium referátusa nem engedélyez fizetéskiegészítő államsegélyt azoknak a nem állami iskolafenntartóknak, amelyek nem képesített tanerőt alkalmaznak akkor is, ha képesített tanító is van a pályázók között.

Közgyűlés figyelmezteti az érdekelt iskola fenntartókat, hogy a hol a miniszteri rendeletben jelzett eset

előfordul, további intézkedés céljából az esperesi hivatalnak azonnal jelentést tegyenek.

17. b) A bratislavai iskolai és nemzeti művelődésügyi minisztérium referátusa a püspöki hivatal útján az esperesi hivatalnak megküldött 212. számú körlevelében figyelmezteti az összes nem állami elemi iskolák fenntartóit, hogy a tanítói állás betöltésénél, nem kvalifikált tanító megválasztása esetén gondoljanak arra, hogy egyenlő képzettséggel bíró pályázók közül mindig a korra nézve idősebb választassék meg, továbbá egyáltalában nem szabad olyan egyént kiegészítő tanítóul megválasztani, aki a választás, illetve a szolgálat megkezdése napján a 18. életévét be nem töltötte.

Közgyűlés figyelmezteti az iskolafenntartó egyházakat, hogy a tanítói állások betöltésénél e körrendelethez, — autonomikus jogaink épségben tartása mellett, — szigorúan alkalmazkodjanak.

18. Csapi egyház lélekszámának hivatalos helyesbítését kéri, mivel a kivetett járulékokat 171 cigány és 196 részben kommunista vagyontalan egyháztagja után lélekszám arányában fizetni nem képes.

Közgyűlés a kérelmet nem teljesítheti, mivel a lélekszámba felvett valamennyi egyháztag után meg kell fizetni a járulékokat.

19. Veskóci egyház beadvánnyal fordul az egyházmegyei közgyűléshez, amelyben kéri, hogy az Ábrahámovits nagykaposi lakos által még a háború alatt illetéktelenül eltulajdonított Hosszak nevű egyházi földnek birtokába újra visszaállíttassék. Egyházmegye ügyésze jelenti, hogy a kérdéses birtokháborítási per folyamatban van, a tárgyalások során már egyezkedések is indultak meg, ezek azonban eddigelé még eredményre nem vezettek, és az ügyben június hó 1-re új tárgyalás van kitűzve.

Közgyűlés a jelentést tudomásul veszi.

20. Felolvasatott a pályini lelkész beadványa, amelyben az egyházmegyei közgyűlés intervencióját kéri a pályini rossz állapotban levő lelkészlak renoválása, illetve ujjáépítése érdekében.

Az egyházmegyei közgyűlés a saját jól felfogott érdekében felhívja és figyelmezteti a pályini egyházközséget arra, hogy egyházi épületeinek, tehát a lelkészlaknak is, gondozásáról és rendben tartásáról gondoskodni

köteles. Köztudomásu, hogy mily rohamosan megy tönkre minden épület, ha tulajdonosa a rendes karbantartási munkákat elhanyagolja úgy, hogy azután csak nagy áldozatok árán lehet rendbehozni azt, amit rendes karbantartás mellett kevés költséggel el lehetett volna intézni. Helyénvalónak találná az egyházmegyei közgyűlés, ha az egyház hozzáértő szakemberrel vizsgáltatná felül a paróchia épületét és tanácsot kérne az átnedvesedett falakra való tekintettel a lelkészlakás rendbehozására. A további lépéseket aztán ennek a javaslatnak alapján tenné meg az egyház és pedig a jelenlegi olcsó építkezési viszonyok mellett ajánlatos lenne ennek a kérdésnek a mielőbbi elintézése. Erre pedig annál is inkább nagy szükség van, mivel a nedves lakás a lelkésznek és családjának egészségére is nagyon ártalmas és veszedelmes.

21. Ungcsepelyi egyház évi rendes egyházi adó kivetésének alapjául szolgáló új egyházi adókivetési kulcsot terjeszt be jóváhagyás végett. Csatolja a vonatkozó presbiteri és közgyűlési határozatokat, adókivetést és költségvetést.

Közgyűlés az ungcsepelyi új egyházi adókulcsot, mely az egyházi törvények rendelkezéseinek megfelelő módon jogerős határozattal fogadtatott el, — jóváhagyja és megerősíti.

22. A Főtiszteletű egyházkerület múlt évi őszi gyűlésének 9-ik jegyzőkönyvi pontjában 11. szám alatt utasította az összes egyházak előljáróit, hogy a szegény szülők gyermekeit ingyen tanszerekkel lássák el.

Tudomásul szolgál s közgyűlésünk elkötelezi az egyházak előljáróit a fenti határozatnak szigorú betartására.

23. a) Egyházkerületünk múlt évi gyűlésének 14—VII. számú jegyzőkönyvi határozatában egyházmegyénk jelentéstételre utasított a nagyszeretvai iskola ügyében. Ez ügyben a nagyszeretvai egyház hivatkozva arra, hogy iskoláját fenntartani s két tanerőssé fejleszteni a jelen viszonyok között nem képes s a kikerülhetetlen templomrenoválás a hívek áldozatkészségét nagyon is igénybe veszi, megismétli egyházmegyénkhez már előbb is intézett azon kérelmét, hogy iskolaépületét a község részére bérbeadhassa. Beterjeszti a presbiteri és közgyűlési

jegyzőkönyveket, valamint a megkötendő bérleti szerződés mintáját.

Közgyűlésünk a bérleti szerződés megkötésére az engedélyt megadja, utasítván az egyház előjáróságát annak őszi gyűlésünkre való beterjesztésére.

23. b) A 14—VII. számú egyházkerületi határozatra, mely szerint a tarnóci hitoktatás ügye rendeztessék, a beszolgáló lelkészek jelentik, hogy Tarnócon Bodnár Lajos bátfai lelkész, Órdarmán pedig Gecse Endre gálóczi lelkész teljesítik a hittanítását.

Tudomásul szolgál.

24. Olvastatott a beretkei árvaház igazgatójának az 1930. évi egyházkerületi közgyűlés jegyzőkönyvének 15. pontjában foglalt javaslata, melyben annak kimondását kéri, hogy az iskolás gyermekek épenugy, mint a vöröskereszt egylet javára, az árvaház részére is minden évben gyűjtést rendezzenek.

Közgyűlés elrendeli, hogy a népiskolák növendékei minden évben egyszer rendezzenek gyűjtést a beretkei árvák javára.

25. A Főtiszteletű egyházkerület mult évi őszi gyűlésének 24-ik jegyzőkönyvi pontja szerint Főtiszteletű Püspök ur a szlovák kálvinista egyházak részére engedélyezte az amerikai szlovák „Kálvinista Egylet” által kiadott „Piesné Pobožné” című énekes könyv használatát.

Tudomásul szolgál.

26. Olvastatott az abauji egyházmegyének a konfirmációi oktatás és szertartás egyöntetűvé tétele tárgyában az egyházkerületi közgyűléshez benyújtott és az 1930. évi egyházkerületi közgyűlés 20. számú határozatával az egyházmegyékhez véleményadás végett letett javaslata.

Közgyűlésünk az abauji egyházmegye javaslatát általánosságban helyesnek tartja és a maga részéről is hangsúlyozza, mennyire nagy szükségünk van arra, hogy egyházi szertartásaink általánosan kötelezővé tett *egységes rendtartás* szerint végeztessenek. E végből megragadja az alkalmat azon kívánságának kifejezésére, hogy a Főtiszteletű egyházkerület haladéktalanul tegye meg a lépéseket a Főtiszteletű Egyetemes Konventnél az *egységes liturgiának mielőbbi kidolgoztatása, elfogadása és egyetemlegesen kötelezővé tétele* iránt.

A részletekben azonban a javaslat 2. pontjával kapcsolatban a maga részéről ragaszkodni kíván az 1925. évi egyházkerületi közgyűlés 5. számú határozatában foglalt intézkedés betartásához és a javaslat szövegét olyan formában kéri megváltoztatni, hogy a *konfirmáció szertartása* (habár a növendékek hittani vizsgálata a megelőző vasárnap megtörténhetik is) *mindenütt és feltétlenül Áldozócsütörtökön, a délelőtti ünnepi istentisztelet keretében a gyülekezet és a hivatalosan meghívott presbitérium jelenlétében történjék.*

A 3. ponttal kapcsolatban kívánatosnak tartaná egyházmegyénk, hogy a főt. egyházkerület rendelje el a Ravasz-féle Ágendás könyvnek minden paróchiális könyvtár részére kötelező beszerzését.

A 6. pont második mondatában foglalt eljárást teljes egészében *mellőzendőnek* tartjuk, mivel kálvinista felfogásunk szerint a gyülekezet színe előtt elhangzó Istennek tett fogadás sokkal szentebb és ünnepélyesebb, mintsem, hogy annak írásban (—különösen az anyakönyvben, ahol semmi helye nincs—) évről-évre ismétlődően gépies megismétlődésére szükség volna. A konfirmáció szertartásának minden egyes mozzanata istentisztelet jellegű s így természetes, hogy teljes egészében *nyilvánosan a gyülekezet előtt* kell végbe mennie.

A 7. ponton ilyen változtatást gondolnánk: *A konfirmándusok ajándéka az adakozások közé (Aranykönyvbe) bejegyeztessék és külön alapként kezelve, évről-évre nyilvántartva és ellenőrizve gyülekezeti fenntartási alap (Egyházfenntartási alap) címén tőkepénznek gyűjtendő össze.*

26. Olvastatott a Főtiszteletű Egyházkerület 27/930. számú határozata, melyben a lelkészeknek és tanítóknak ismételten figyelmébe ajánlja a Református Biztosító Iroda támogatását és figyelmezteti az üzletszerzéssel foglalkozó hivatalnokokat, hogy kerületünk érdekeit szem előtt tartva a beszédett díjakkal idejében és pontosan számoljanak el.

Tudomásul vették.

28. Olvastatott a Főtiszteletű Egyházkerület közgyűlésének 56/930. számú határozata, melyben elrendeli, hogy a diplomépitésre vagy egyéb célokra szóló gyűjtések engedé-

lyezése iránti kérvények csak az esperesi és püspöki hivatalok láttamozása és aláírása után küldhetők fel az Országos Hivatalhoz.

Tudomásul vétetik.

29. A Főtiszteletű egyházkerület 61/930. számú határozatával részletes utbaigazítást ad a tanítóválasztás, megerősítés és államsegély kiutalása iránti kérvények elkészítése és felszerezésére vonatkozólag, teljes egészében közölve az iskolai miniszterium referátusának 86400/I—1929. számú rendeletét; az egyházkerületi gyűlés a rendeletben foglaltak pontos betartását szigoruan elrendelte.

Közgyűlés az iskola fenntartó egyházakat a rendeletben foglaltak betartására figyelmezteti.

30. A Főtiszteletű egyházkerület mult évi őszi gyűlésének 65. jegyzőkönyvi pontjában közölt 40346/I—1930. számú referátusi leirat szerint az összes nem állami iskolák fenntartói figyelmeztetnek, hogy új osztályok szervezéséhez *nem adható meg a hozzájárulás visszaható érvényességgel*. A referátus az iskolák kibővítéséhez a kért hozzájárulást mindenkor csak a döntést követő hónap 1 napjától kezdődőleg fogja megadni. Az esetleg már előzőleg megválasztott tanító részére is csak a referátus hozzájárulásának megadásától számítva lehet az iskolafenntartónak államsegélyre igénye.

Közgyűlés az iskolafenntartó egyházak figyelmét e rendelet szigorú betartására hívja fel.

31. A Főtiszteletű Egyházkerület mult évi őszi gyűlésének 89. jegyzőkönyvi pontjában foglalt azon határozatát, mely szerint minden oly egyházi tisztviselő, pap, tanító, presbiter, vagy egyháztag ellen, aki a felekezeti iskolák államosítása vagy közsegésítése érdekében tevékenykedik, fegyelmi eljárás indíttassék.

Közgyűlésünk tudomásul veszi.

32. A Főtiszteletű egyházkerület mult évi őszi gyűlésének 90. jegyzőkönyvi pontjában a lelkészek utasítottak a községi könyvtárak könyveinek valláserkölcsei szempontból felülbizálásra és arra, hogy az ily szempontból kifogás alá eső könyveknek megsemmisítésére a községi képviselő testületnek tegyének előterjesztést.

Közgyűlésünk tudomásul veszi s e határozat betartására a lelkészeket elkötelezi.

33. a) Pallói egyház hivatkozással az egyházmegyei köz-

gyűlésnek 6/3—1930. számú határozatára jelenti, hogy az egyházi énekkar a pallói egyházban meg van szervezve, de jelenleg nem működik, mivel a tanítói állás ideiglenes tanerővel van betöltve, az ideiglenes tanító pedig a tanítás és vizsgára való készülés folytán annyira el van foglalva, hogy nem ér reá énekkarral foglalkozni.

Közgyűlés ismételten elrendeli, hogy a megszervezett énekkar, ha rendszeresen nem is, de legalább a téli hónapokban hetenként egyszer föltétlenül tartson énekórát, annnyival is inkább, mivel ennyi idő a legnagyobb elfoglaltság közepette is rendelkezésre állhat az ideiglenes tanító urnak.

33. b) Szirénfalvai egyház az egyházmegyei gyűlés 6/1930. számú határozatának 3-ik pontjára elmulasztotta jelentésének beadását, bár arra külön is figyelmeztetve lett.

Közgyűlés a jelentés megtételének elmulasztásáért a szirénfalvai egyház előjáróságát 10 korona rendbírósággal sújtja és a kívánt jelentést őszi gyűlésünkre bevárja.

33. c) Kereszt az egyházmegyei közgyűlés ugyanazon számú határozatára jelenti, hogy az egyházi énekkar, arra alkalmas tagok hiányában nem szervezhető meg, ellenben az iskolás gyermekek tanulnak összhangzatos énekeket.

Közgyűlés ismételten elkötelezi a kereszti egyházat az énekkar megszervezésére. Azon esetben pedig, ha a szervezés semmi körülmények között foganatosítható nem volna, a tanító énekórák tartására köteleztetik, amelyeken az új énekek egy hangra való betanítása és megkedveltetése tartassék szem előtt.

34. Kálniczky János, az egyházmegyei misszió-bizottság előadója az 1930 évi 6. számú határozat 4 ik pontja értelmében felszólított, hogy jelentést és javaslatot terjesszen be az egyházmegyei közgyűlés elé a szekták terjedése elleni óvintézkedésekről, különös tekintettel a szlovák gyülekezetekre.

Közgyűlés Kálniczky János részletes és alapos jelentésének megvitatását az egyházmegyei konferencia elé utalja.

35. a) A botfalvai egyház gondnoka az egyházmegyei közgyűlés 6/930. számú határozatának 6. pontjára jelenti, hogy az

egyházi földek után esedékes állami adó hátrálékokat az egyház kifizette.

Tudomásul vétetik.

35. b) Ugyanazon határozatra jelenti a vajáni egyház, hogy évekre visszamenőleg fenállott állami, forgalmi illetékegyenérték és vagyondézsmaadó tartozását teljes egészében kifizette. Jelenti továbbá, hogy az 1929 évi 4. bir. számú ítélet értelmében a lelkészi és tanítói fizetést képező proventus külömbözetet, az 1928-29-30-évekre vonatkozólag, az 1931-évi számadás keretében az egyház pénztára kiegyenlítette. Az új adó kivételre vonatkozó elköteleztetésüknek azonban a rendezetlen állapotban lévő kataszter miatt még mindig nem tehetek eleget.

Tudomásul vétetik azzal, hogy majd a végleges kivételről az egyházmegyei közgyűlés a jelentést bevarja.

36. a) Ásványi lelkész egyházmegyei közgyűlésünk 6/930. számú határozatának 8. pontjára jelenti, hogy a lelkész kártális járandósága 1928-29 évekre teljesen, az 1930 évre azonban csak annak 45 %-a lett kifizetve. A hátrálékok végrehajtás végett a közigazgatási hatóságnak adattak át.

Tudomásul vétetik azzal, hogy az egyház szorgalmazza a végrehajtás minél előbbi foganatosítását.

36. b) Veskóc ugyancsak fenti számú határozatra jelenti, hogy a veskóci tanító díjlevél szerinti földjárandóságának az 1915 évben történt megcsonkítása ügyében az egyházmegyei ügyész ur által a peres eljárás a nagykaposi járásbiróságnál folyamatba tétetett.

Tudomásul szolgál.

37. Az egyházmegyei közgyűlés 1930 június 12. hozott határozata alapján a kistráti egyház elköltött alapjainak visszaállítása céljából, az egyház számadásainak felülvizsgálására Kovács Dániel egyházmegyei számvevő küldetvén ki, jelenti, hogy miután ezen határozatból kifolyólag a jelenlegi és volt kistráti lelkészek között keletkezett nézeteltérés miatt fegyelmi eljárás lett folyamatba téve, — fenti határozat foganatosítására a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálat alkalmával 1931 ápr. 29-én Ujlaki Sándor papi tanácsbíróval szállt ki, amikor is megállapított, hogy a régebben keletkezett alapok, úgy mint templom alap, — urasztali alap, harang alap, iskolai könyvtár alap, miután azok rendeltetési céljaikra használtattak fel, — presbiteri

és közgyűlési határozatokkal megszüntették, illetve a közpénztárba olvasztattak be.

Közgyűlés a jelentést tudomásul veszi.

37. Az 1930 évi egyházmegyei közgyűlés 11. számú határozatára hivatkozással elhatározza közgyűlésünk, hogy a beretkei Árvaház fenntartásához a maga részéről állandó évi teherviseléssel kíván hozzájárulni. E végből a következő állandó természetű hozzájárulást szavazza meg:

1. Minden államsegéllyel bíró rendes lelkész és tanító évenként 60 koronát, minden anya-társ és leányegyházköztség lélekszám után 10 fillér hozzájárulást fizet. Ezen járulékok évenként az egyházlátogatási díjakkal együtt szedendők be.

39. Felsőrcse az egyházmegyei közgyűlés 21/930. számú határozatára betérjeszti presbiteriumának és egyházközségi közgyűlésének jegyzőkönyvi határozatait, amelyeknek értelmében az egyházközségi közgyűlés egyhangu határozattal kimondja, hogy a már több mint 70 éve a lelkész használatában lévő régi temetőföld területét községi iskola építési helyéül oda nem engedi.

Helyeslőleg tudomásul vétetik.

40. Az őszi egyházmegyei gyűlés 48/4 és 76 számú jegyzőkönyvi pontjaira a tanügyi biz. elnöke jelenti, hogy a helyszínen tartott vizsgálata során meggyőződött arról, hogy a nagyszeretvai egyház anyagi körülményeinek kényszerítő hatása alatt kénytelen iskoláját a községnek kedvező feltételek mellett bérbeadni. Igaz, hogy az iskolában jelenleg községi tanító működik, ennek fizetéséről azonban nem az egyház, hanem a község, illetőleg az állam gondoskodik. Az iskola tanítója időközben áttérvén a református vallásra, az egyháznál kántori funkciókat is teljesít. A hittant pedig Nyitray Lajos lelkész tanítja „dicséretes” eredménnyel. A múlt évben kifogásolt sérelmes állapotok megszűntek s az egyház jó reménységgel várja a nagyliszteletű egyházmegyei közgyűlésnek jóváhagyását a bérbeadáshoz.

Közgyűlés tudomásul veszi a tanügyi bizottsági elnök jelentését s az egyház előljáróságát felhívja a bérleti szerződés mielőbbi elkészítésére és betérjesztésére.

41. A múlt évi őszi egyh. ker. gyűlés 14 VI s ugyancsak a múlt évi őszi egyházmegyei gyűlés 48/5 pontjára vonatkozó-

lag, mely szerint Solymoson a vallástanítás ügye mielőbb mulhatatlanul rendeztessék, a lucskai lelkész jelenti, hogy a folyó iskolai évben a vallást Zorget Margit ideiglenes r. kath. vallásu tanítónő tanítja kielégítő eredménnyel.

Közgyűlésünk a jelentést nem fogadhatja el megnyugtatónak, ellenkezőleg szigoruan utasítja a solymosi leányegyház presbitériumát, hogy ezt az állapotot feltétlenül szüntesse meg s az állást ref. tanerővel töltsse be. Intézkedéséről a folyó évi őszi egyházmegyei gyűlésre mulhatatlanul jelentést tegyen.

42. Felsőrőcse az egyházmegyei közgyűlés 48/930 számu határozatának 7-ik pontjára jelenti, hogy bár a lelkész maga mindent elkövetett iskolájuk tantermének felépítése érdekében, a feladat a hívek hajthatatlansága miatt keresztül vihető nem volt, úgy hogy a szobránci tanfelügyelőség előterjesztésére az állam két állami tanítót nevezett ki Felsőrőcsére, akik ott már tanítanak is. Az egyház pedig a tanítói lakást évi 1200 kor. bérért a körjegyzőségnek adta bérbe.

Közgyűlés sajnálattal értesül a felsőrőcsei ref. iskola hallgatólagos megszűntetéséről. A jelentést tudomásul nem veszi, el nem fogadja és a mulasztások következtében az egyház érdekeit ért károsodás megtorlására lelkész, gondnok és presbitérium ellen a fegyelmi vizsgálat megindítását elrendeli.

43. Az őszi egyházmegyei gyűlés jegyzőkönyvének 48/8 pontja szerint a kereszti leányegyház utasított, hogy iskolai épületét az egyházmegyei szakértő utasításai és tervei alapján haladéktalanul hozza rendbe. Erre vonatkozólag felügyelő lelkész jelenti, hogy miután az e. m. mérnök szakértő a tervet és költségvetést nem készítette el, a leányegyház nem tehetett eleget az utasításnak.

Közgyűlés utasítja a mérnök szakértőt a terv és költségvetés mielőbbi elkészítésére, az egyházat pedig arra, hogy a terv birtokában a renoválást haladéktalanul ejtse meg s erre vonatkozó jelentését az őszi egyházmegyei gyűlésre terjessze be.

44. Palló az egyházmegyei közgyűlés 48/930. számu határozatának 9-ik pontjára jelenti, hogy az iskola terem padlózatát a nyár folyamán teljes egészében kirenováltatja.

Tudomásul szolgál.

45. A csapi egyház adósságának rendezésére felveendő kölcsöne tárgyában dr. Sutka István egyházmegyei ügyész hivatkozással az 1930 évi e. m. közgyűlés 55 sz. határozatára jelenti, hogy a kölcsön felvételét elhatározó egyházi gyűlések határozatait nem tartja szabályszerűeknek és törvényeseknek, mivel a gyűlések tartásánál egyházi törvényeink ide vonatkozó rendelkezései nem lettek betartva.

Egyházmegyei közgyűlés, az ügy sürgősségére tekintettel a kölcsön felvételéhez elvileg hozzájárul s amennyiben az egyházközség presbiteriuma és közgyűlése a kölcsönfelvételt szabályszerűen letárgyalja és elfogadja, e. m. ügyész véleményezése után, felhatalmazza esperest, hogy a kölcsön felvételéről szóló iratokat megerősítse és aláírásával elláthassa.

46. Papi főjegyző jelenti, hogy a kárpátaljai Ungi egyházmegye esperesétől vett értesülése szerint egyházmegyei könyvtárunkat a K. Ungi egyházmegye közgyűlése nekünk kiadni nem hajlandó.

Egyházmegyei közgyűlésünk a bejelentést tudomásul veszi és annak a tudatában, hogy egyházmegyei könyvtárunkat az ungvári lelkészlakáson egyházmegyénk költségén könyvtár céljára megépített helyiségből egyházmegyénk tudta és hozzájárulása nélkül kihordták és annak nagy értékű anyagát minden gond és rend nélkül könyvek megőrzésére épen nem alkalmas helyen halmozták fel, ahol a könyvtár rövid idő alatt feltétlenül megsemmisül, ezen intézkedés ellen tiltakozását fejezi ki és kifejezetten hangsúlyozza, hogy a könyvtár állományának bekövetkezendő romlásáért ugy a könyvtár kezelésével megbízott ungvári lelkészt, mint a hivatkozott határozatot hozó egyházmegyét anyagilag teljes mértékben felelőssé teszi.

47. Mult évi egyházmegyei közgyűlésünk jegyzőkönyvének 56 és 57/b pontjára az egyházmegyei mérnökszakértő jelenti, hogy az egyházmegyei könyvtár és levéltár elhelyezésére vonatkozólag a kiküldött bizottság még nem jutott megállapodásra, miért is e kérdésben az őszi közgyűlésig halasztást kér javaslatának benyújtására.

Tudomásul vétetik.

48. Salamoni egyház jelenti, hogy az összeomlott lelkészi

csűr helyreállításának munkálata folyamatban van. És kéri, hogy a munka halogatása miatt az egyházközség presbitériumára kiszabott 1000 korona rendbirságot engedje el ez egyházmegyéje.

Közgyűlés a jelentést tudomásul veszi és tekintettel arra, hogy a csűr helyreállításának halasztgatásából eredő károsodásért az esperes ur kártérítésre igényt nem formál, azon feltétellel, hogy az építendő csűr a szükséges követelményeknek minden tekintetben megfelelő lesz, a kiszabott rendbirságot ez alkalommal kivételesen elengedi.

49. A szürtei református egyház tőketartozása kamatának megfizetésére, továbbá a II. tanerő fizetésére 3100 kor. rendkívüli egyházadót vetett ki, kéri annak megerősítését.

Közgyűlés a kivetést megerősíti, egyben elrendeli, hogy a szürtei egyház évi rendes költségvetésébe állítsa be úgy a tőke tartozás kamalját, mint a II. tanerő fizetését; mivel azok évi rendes szükségletek és az évi rendes egyházi adókkal kell fedeztetniük.

50. A felsőröcsei egyház azon kérelemmel fordul közgyűlésünkhöz, miszerint engedtessek meg neki a református tanítói belsőségen levő rozoga csűr és magtár eladása. Kérését azzal indokolja, hogy miután a községben 2 tanerős állami iskola van, nincs kilátása arra, hogy saját iskoláját újra megnyithassa s abban református tanítót működhessék. A 2 épületet pedig az összeomlás veszélye fenyegeti. Csatolja a presb. és közgyűlési jegyzőkönyveket.

Közgyűlés az engedélyt megadja azzal, hogy az épületek eladásából befolyó összeg, mint egyházi tőkepénz kezeltessek.

51. Nagyszeretva templomépítésre 138.967 korona 58 fillér rendkívüli egyházadót vetett ki, kéri a kivetés megerősítését.

Közgyűlés a kivetést megerősíti.

52. Tárgyaltatott a nagyszeretvai egyház beadványa, amelyben templomának renoválási, átalakítási és toronyhozzáépítési munkáihoz az építési engedély megadását kéri.

Tekintettel arra, hogy a fent nevezett munkák megkésztése úgy az egyház presbitériuma, mint közgyűlése által szabályszerűen elhatározottat, továbbá a munkáról szóló költségvetés a beadványhoz csatoltatott;

a tervek pedig az állami építészeti hivatalnál vannak kidolgozás alatt, amely hivatal egyuttal a Műemlékeket Védő Országos Hivatal megbízásából a munkák kivitelét is ellen fogja őrizni s így a munkák építészeti és technikai szempontból való helyes kivitele biztosítva van, azegyházmegye közgyűlése a kért építési engedélyt megadja.

53. A tiszasalamoni egyház kéri bérleti szerződésének megerősítését. A szerződés szerint iskola termét bérbeadta a községi iskola részére, fél napi használatra, évi 2000 kor. bérösszegért az 1930/31 iskolai évre. Presbiteri és közgyűlési jegyzőkönyvek mellékelve vannak.

Közgyűlés a bérleti szerződést jóváhagyja.

54. A legközelebb mult közgyűlésünk óta kiadott CCXXXI.—CCXXXIII. számú esperesi körlevelek tudomásul vétettek.

55. A folyó évben tartandó egyházkerületi közgyűlésre egyházmegyei közgyűlésünk,

Az elnökségen kívül Nyomárkay Sándor, Gencsy Béla, Kovács Dániel és Móré Gábor urakat bizza meg képviselőletével.

56. Jelen gyűlés jegyzőkönyvének meghitelesítésével az elnökségen és a jegyzői karon kívül a közgyűlés Nagykaposon lakó tagjai bizattak meg.

Meghitelesített Nagykaposon 1931 évi jun. hó 4-ik napján.

Jegyezték az egyes pontokat:

Kőmives Sándor papi főjegyző: 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 10. 18. 21. 24. 26. 38. 46. 48. 54. 55. 56.

Gencsy Béla papi jegyző: 9. 16. 29. 33. 34. 35. 36. 39. 42. 44. 45.

Egyed Béla papi jegyző: 11. 12. 13. 14. 15. 17. 22. 23. 25. 30. 31. 32. 37. 40. 41. 43. 50. 53.

Koncz Gyula világi főjegyző: 20. 47. 52.

Móré Gábor v. jegyző: 19. 27. 28. 49. 51. sz. pontokat.

Tárgymutató :

1. A gyűlés megnyitása.
2. Megalakulás, a tagok igazolása.
3. Igazolásra szólíttatnak.
4. Távolmaradások igazolása.
5. Lucska a gyűlésről elmaradását igazolja.
6. Birósági gyűlés ideje.
7. Esperesi évi jelentés.
8. Számvevőszéki jelentések :
 - a) a Pálóci Horváth Mária alapítvány.
 - b) az egyházmegyei alapítványok, alapok és tőkék.
 - c) hátrálékos kamatok behajtása.
 - d) jelentés az egyházak 1930 évi számadásairól.
 - e) a régi nyugdíjasok segélyezése.
 - f) Bacskay Erzsébet segélyezése.
 - g) özv. Ráczkövy Jánosné és Gecse Gézané segélyjogsultsága.
 - h) Bacskay Erzsébet állandó segélye.
 - i) a közebéd költségeinek fedezése.
 - j) az egyházmegye történetének kiadása.
 - k) a szürtei Tóth L. alapítvány jövedelme.
 - l) dr. Magda Sándor segélykérvénye.
 - m) Haraszy Károly segélykérvénye.
 - n) Egyházak segélykérvénye.
9. Minaj és Tarnóc elszakadás iránti kérelme.
10. Segélyegyleti évi jelentés.
11. Gálócsi lelkész választás.
12. Gálócsi lelkész beiktatása.
13. Palágyi lelkész választás.
14. Palágyi lelkész beiktatása.
15. Pályini tanító választás.
16. Tarnóci kántorság.
17. Miniszteri rendeletek.
18. Csapi egyház lélekszámának megállapítása.
19. Veskóci tanítói föld.
20. Pályini paróchia.
21. Ungcsepely új adókulcsa.
22. Szegény gyermekek tanszerrel ellátása.
23. Szeretvai iskola és a tarnóci hitoktatás.
24. Beretkei Árvaházra gyűjtés.

25. Szlovák énekeskönyv.
26. A konfirmáció egységesítése.
27. A Református Biztosító Iroda támogatása.
28. Gyűjtőívek kibocsátása.
29. Tanítóválasztások megerősítése, államsegélyek kiutalása.
30. Új iskolai osztályok felállítása.
31. Felekezeti iskolák államosítása büntetendő.
32. Községi könyvtárak átvizsgálása.
33. Pallói, szirénfalvai és kereszti énekkar.
34. Missziói javaslat.
35. Botfalva és Vaján adóhátráléka.
36. Ásványi és Veskóci kártális fizetés.
37. Kiszráti egyház alapjai.
38. Beretkei Árvaház állandó segélyezése.
39. Felsőőröcsei régi temető.
40. Tanügyi b. elnök a szeretvai iskoláról.
41. Lucskai lelkész a solymosi iskoláról.
42. Felsőőröcsei iskola.
43. Kereszti iskola.
44. Pallói iskola.
45. Csapi adósság.
46. Egyházmegyei könyvtár.
47. Egyházmegyei levéltár.
48. Salamoni paróchiális csűr.
49. Szürtei rk. adókimutatás.
50. Felsőőröcsei tanítói épületek.
51. Szeretvai rk. adókimutatás.
52. Szeretvai templomépítés.
53. Salamoni iskola.
54. Esperesi körlevelek.
55. Kerületre kiküldöttek.
56. Hitelesítők.

AZ UNGI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

1931. ÉVI AUGUSZTUS HÓ 25-ÉN
NAGYKAPOSON TARTOTT
RENDES KÖZ- ÉS BIRÓSÁGI GYULÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

Jelen voltak :

Szücs István esperes és Bernáth Zoltán egyházmegyei gondnok, mint elnökség. Maksa József, Nyomárkay Sándor, dr. Magda Sándor és Ujlaky Sándor papi. Kovács Dániel, Hegyi György, dr. Kiss Bálint, dr. Lengyel László és Ritoók Lajos világi tanácsbírók.

Kömives Sándor, Gencsy Béla és Egyed Béla papi, Koncz Gyula és Móré Gábor világi jegyzők.

dr. Sutka István egyházmegyei ügyész.

Balogh Sándor, Benkő Lajos, Bodnár Lajos, Csomár Béla, Gecse Endre, Gönczy Pál, Haraszy Károly, Jósvay Dénes, Kálniczky János, Nagy Géza, Nagy József, Nyitray Lajos, Rác József, Sallay Gyula, és Varga József lelkészek.

Szanyó Sándor és Tóth Miklós tanítóképviselek.

Bittó Béla és Erdélyi Mihály segédlelkészek.

M. Kertész János ásványi, Nyisztor János bajánháza, Nyisztor Pál bátfai, Varga József bési, Dobó Jenik János bezői, Erdélyi János csicseri, Balázs Mihály felsőrőcsei, Tóth Bertalan gálocsi, Jesó István iskei, André György jenkei, Ádám Ferenc kistráti, Gere József minaji, Balog János mokcsakerézi, Eszterhai Károly nagykaposi, Lukács János nagyszelmenci, Scsavniczky Sándor nagyszeretvai, Szanyi István palágyi, Vircsik János pályini, Balog Mihály salamoni, Kemecsey János ungcsepelyi, Sólyom András szürtei, Vas József ungnarádi, Dzurina Pál pinkóci, Balázs Bertalan tarnóci, Szalánczy István vajkóci és Gyüre Mihály vajáni egyházi megbizottak.

57. Esperes imádsága után Bernáth Zoltán egyházmegyei gondnok, a közgyűlés világi elnöke nyitotta meg a tanácskozást.

58. Közgyűlés a fenti névsor szerint megalakult, távolmaradását igazolta: Szakal István, Bakcsy Gyula, Móré Elek és Pataky Pál. Ugyancsak kimentette elmaradását a csapi és vámoslucskai egyház is.

59. Mult gyűlésről elmaradását igazolta Nagyszelmenc, igazolását nem adott Kistrát.

A vámoslucskai egyháznak a multa vonatkozó igazolását nem fogadta el a közgyűlés. Kistrát az igazolás elmulasztásáért 40 korona rendbirság fizetésére köteleztetett.

60. A bírósági ülés idejéül déli 12 óra állapított meg.

61. Olvastatott az egyházmegyei szavazatlábontó bizottságnak a 7/1931 kgy számu határozat alapján, két egyházmegyei világi tanácsbíró választására elrendelt szavazás eredményéről felvett jegyzőkönyve. A bizottság megállapítása szerint mindkét állásra beérkezett 27-27 érvényes szavazat. Szavazatot nem adott Kistrát. A szavazás eredményeként Ritoók Lajos nagygejőci földbirtokos és dr. Lengyel László királyhelmeci ügyvéd nyerte el a szavazatok általános többséget.

Közgyűlés a jelentés alapján megállapítja, hogy Ritoók Lajos és dr. Lengyel László az egyházmegye világi tanácsbírául megválasztottak.

62. Ritoók Lajos és dr. Lengyel László világi tanácsbírák a gyűlés színe előtt a törvényben előirt hivatali esküt letesznek s kölcsönös üdvözlés után a gyűlés tagjainak éljenzése közben helyüket a tanácskozási asztal mellett elfoglalják.

63. A kistráti egyház az egyházmegyénkben megüresedett tanácsbírói tisztségekre a szavazat beadását a kitűzött határideig elmulasztotta.

Közgyűlés a szavazat beadásának elmulasztásáért a kistráti lelkészt 40 korona rendbirsággal sújtja.

64. Olvastatott a tanügyi bizottság elnökének jelentése: „Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés! Egyházmegyénk iskoláinak szellemi állapota az elmúlt évekhez viszonyítva örvendetes előhaladást tüntet fel, amennyiben ugy a kitünő, mint a dicséretes iskolák száma szaporodott. Tanítóink nemes versenyre keltek az iskolák szellemi nivójának emelésében s ezzel együtt egyházmegyénk tanügyi állapotának előbbre vitelében.

Daczára már a multból is ismert és még ma is fennálló nehézségeknek és akadályoknak, a maguk elő tűzött célt jó lelkiismerettel igyekeztek megvalósítani.

Sajnos, hogy iskola fenntartó egyházaink a szegénység miatt sok helyen nem képesek a törvény által előírt tanszereket, — taneszközöket beszerezni és ez akadályul szolgál a tanítás sikerének és a tanügyi kormányznak iskoláinkkal szemben támasztott túlzott igényei és sokszor rideg magatartása iskoláink létalapját veszélyeztetik. A multban ingyen tanszerek, taneszközök adományozásával segített az állam az iskolát fenntartó egyházakon, ma mindezt az egyháztagok sok oldalról igénybe vett áldozatkészségének kell előteremteni és a késedelmeskedés az iskola elvesztését vonja maga után.

Az állami felügyelet és ellenőrzés olyan gyámkodásnak tűnik fel, melyet már csak egy lépés választ el iskoláinknak az egyház karjából való kiragadásától és állami illetőleg községi kezelésbe vételétől.

Az okleveles református tanítókból való hiány is mindig erősebben érezhető. Némely helyen kénytelenek az egyházak iskoláikban megfelelő kvalifikáció nélküli, sokszor más vallású egyéneket alkalmazni, csak hogy az iskolás növendékek iskolázás nélkül ne maradjanak. Hogy ennek csak káros hatásai lehetnek az egyházi közéletre s különösen a tanügyi egyházi jellegére és értékére, az minden egyházat hiven szerető s elfogulatlanul gondolkozó előtt tisztán és világosan áll.

Egyházmegyénkben az elmúlt iskolai év folyamán minden iskolában folyt a tanítás, tehát minden tanítói állás be volt töltve sőt némely helyen a tankötelesek nagy számára való tekintettel már 2-2 tanerő működött, mint Vajánban, Bésben, Palágyon, Szürtén, Kistráton, Bezőben és Jenkén.

Iskoláink a legtöbb helyen 8 évfolyammal bírtak; ahol az iskola 8 évfolyamra még nem fejlesztetett ki, ott a gyakori tanító változásban keresendő az ok. A tanítás nyelve a szlovák gyülekezetek iskoláit kivéve, mindenütt magyar volt. A vallás és énektanításra mindenütt kiváló gond fordított Solymost kivéve, ahol egy *római katólikus vallású oklevél nélküli tanítónő tanította a hittant elég gyenge eredménnyel. Énekeket pedig nem tanultak.* Ez az állapot azonban már megszűnt, mióta segédlelkész került oda, a kinek sikeres működése elé bizalommal és jó reménységgel nézhetünk. A fegyelmezés megfelelő volt s a

kiszabott tananyagot mindenütt elvégezték. A tanterem és udvar tisztántartásáról, a tanterem fűtéséről és a növendékek részére szükséges ivóvizről iskolaszolgák által történt gondoskodás, kivéve Keresztet, hol az egyház hívei több rendbeli felszólításom és sürgetésem dacára sem akarják a régi állapotot megszüntetni, sőt a már sürgőssé vált iskolakijavítási munkálatokat sem hajlandók eszközölni.

A felszerelés gyarapítására különböző összegeket fordítottak az egyházközségek. Kistrát 100 Kc. Tiszasalamon 160 Kc. Palló 600, Bező 560, Zahar 580, Jenke 600, Ungnyarád 350, Nagykapos 1200, Csicsér 1050, Vaján 1282 kor. 30 fillért, a többi egyházközség semmit.

A tanítást szeptember 1-én kezdték és június 27-én végezték, Bést kivéve, hol október 1-én kezdődött a munka, hogy miért, arról nem szól a jelentés.

Órarend és leltár mindenütt volt s a szükséges naplók és hivatalos irományok rendben találtattak, Bezőben azonban e miatt kapott fegyelmi büntetést a tanító ki időközben már el is távozott onnan.

Tetemesebb mulasztás sehol nem fordult elő. A helybeli lelkészek és az iskolaszék tagjai majdnem mindenütt meglátogatták az iskolákat. Lényegesebb javítás vagy beruházás a következő helyeken volt: Csicserben 2767 kor, hogy mi, arról a jelentés nem szól. Ungnyarádon fatartó készült 2000 korona értékben, kapucsináltatás és egyéb apróbb dolgok előállítási költsége 400 koronát tett ki. Pallóban új kályhát vettek, Jenkén az iskolapadokat javították 600 kor. értékben s egy új szénapaját építettek 2500 korona összegben. Tiszasalamonban az iskolapadokat javították.

A szükséges tankönyvekkel a növendékek mindenütt el voltak látva. A szegény tanulóknak tankönyvekkel és tanszerekkel való ellátásáról Szürtén, Palágyon, Pallóban, Ungnyarádon, Csicserben, Nagykaposon a község gondoskodott. Tiszasalamonban és Kistráton e célra a Vörös kereszt 50—50 koronát adományozott. Vajánban a cigánygyermekek iskoláztatásáról a járás gondoskodott. Egyéb helyeken nem volt rá szükség.

Faiskola van Szirénfalván 150 drb. vadalannyal, oltani azonban nem tanultak. A csicseri faiskolában 320 vadalany van és megtanult oltani 8 növendék. Tiszasalamonban 13, Kistráton 3 növendék tanult meg oltani, bár faiskola egyik helyen

sincs, Ungnyarádon az oltást 6, Nagykaposon 4 növendék tanulta meg.

Rajz, háztartás, háziipar, és kertészet, valamint egyes helyeken női kézimunka is megfelelő eredménnyel taníttatott.

A növendékek úgy köznapokon, mint vasárnapokon felvezették a templomba.

Ismétlő iskola nem volt sehol sem. A 8 évfolyamu tanítás bevezetése ezt az intézményt már teljesen fölöslegessé tette.

Kizárólag az iskola céljaira hagyott alapítvány egyik egyházban sincsen. Egyesek részéről e célra csupán Nagykaposon történt adakozás, 10 drb. ifj. könyv. A jegyzőkönyv nem említi, hogy ki adományozta. Illesse dicséret a buzgó adakozót!

Az iskola állami felügyeleténél autonomiánkat sértő beavatkozás egy helyről sem jelentetett. Járványos betegség miatt az iskola sehol sem szünetelt.

Tankönyvekül mindenütt az állam által engedélyezetttek használtattak.

A palágyi iskola körlátogatói jelentik, hogy ott az iskolai klozet feltétlenül újból építendő.

A múlt évi őszi egyházmegyei gyűlés határozatának megfelelőleg külön iskolalátogatást végeztem a következő helyeken: Solymoson, Pályinban, Botfalván, a nagyszeretvai községi és a csapi állami iskolában. Solymost kivéve, melyről már fentebb tettem említést, az eredmény mindenütt dicséretes. A nagyszeretvai iskolalátogatásomról már a tavaszi egyházmegyei gyűlésen beszámoltam.

Az iskolákról szóló statisztikai kimutatás:

Az egyházmegye gyülekezeteinek lélekszáma: 13.836. A ref. mindennapi tankötelesek száma: Fiu: 1092. Leány: 1196. Összesen: 2288. Ezek közül iskolába járt és pedig: 1) saját iskolánkba 564 fiu, 637 leány. Együtt: 1201. 2) állami vagy községi iskolába 513 fiu, 553 leány. Együtt: 1066. 3) középfoku iskolába 15 fiu, 6 leány. Együtt 21. Összesen 1092 fiu, 1196 leány. Együtt: 2288.

Más vallásu járt a mi iskolánkba: 101 fiu, 111 leány, összesen: 212. Iskolánkban az elmúlt iskolai évben 27 tanerő működött és pedig 23 férfi és 4 nő. E tanerők között 17 rendes, 10 ideiglenes. Tanítóinknak az iskolafenntartó egyházak által adott helyi járandóságok összege 72.535 koronában van

kimutatva, míg az államtól különböző címeiken kapott s élvezett összeg 305.860 koronát tesz ki.

Lakás jó 21, rossz 1 helyen u. m. Kereszten.

Az iskola 8 osztályu Ungnyarád, Nagykapos, Csicsér, Bés, Vaján, Palágy, Tizzasalamon, Kistrát és Bezőben. VII. osztályu: Szürte, Pályin és Zaharban. VI. osztályu: Palló, Szirénfalva, Veskóc, Mogyorós és Kereszten. V. osztályu: Botfalva, Soly-
mos és Jenkén.

A tantermek száma 22. Megfelelő 21 helyen, meg nem felelő Kereszten.

Az iskola felszerelése teljes 14 helyen, hiányos 8 helyen úgy mint Nagykapos, Csicsér, Bés, Szirénfalva, Pályin, Soly-
mos, Zahar és Kereszten.

Kítűnő 12 iskola u. m. Ungnyarád, Nagykapos, Vaján (Szanyó Sándor vezetése alatt) Palágy (Ónody Géza vezetése alatt) Palló, Tizzasalamon, Kistrát (mindakettő) Szürte (Böcször-
ményi Zoltán vezetése alatt) Veskóc, Bező (Dubinszky Lajos vezetése alatt) és Szirénfalva.

Dicséretes 10 u. m Botfalva, Szürte (II-ik) Pályin, Csi-
csér, Vaján (II-ik), Palágy (II ik) Mogyorós, Jenke (mindakettő) és Kereszt.

Jó 4 u. m. Bezőben (II-ik) Zahar és Bés mindkettő.

Elégséges 1 Solymos.

Az igazolt mulasztások száma 13.544 félnap volt, kisebb-
nagyobb mérvű betegségek miatt, igazolatlan pedig 1846.

Az iskolák fenntartására fordított összeg 30.020 kor. volt.

Könyvtári kötetek száma: tanítói 345, ifjusági 716.

Állami és községi iskolák egyházmegyénkben a következő helyben vannak: állami iskolák: Nagykapos, Csap, Minaj, Homok, Katergény, Kelecseny, Vajkóc, Gállocs, Ásvány, Nagyszelmenc, Bátfa, Ungtarnóc, Lucska, Felsőőröcse, Sárosmező, Pályin, Tasolya Szenteske, Mokcsakerész, Bajánhása és Pinkóc. Községiek: Iske, Nagyszeretva, Vizsoka, Tizzasalamon. Ez iskolákban a ref. vallás és ének oktatásra fordított heti óraszám: Csapban 12, Minaj—Homokon 5, Ásványban 4, a többi helyeken heti 2 óra volt. Hitoktatók a lelkészek voltak, kik dicséretre méltó buzgósággal igyekeztek köteleességüknek megfelelni, ugyancsak ők tanították az éneket is. Kivételt képeznek: Kelecseny, hol Kövér Béla ungyarádi és Tizzasalamon, hol Tóth Miklós helybeli tanítók látták el a hittan és ének tanítását

szintén dicséretre méltó buzgósággal.

Óradijuk 5 korona 70 fillér volt és kilométerenként 2 korona fuvardij.

Iskében a lelkész évi 60 korona, Tiszasalamonban pedig Tóth Miklós 400 korona tiszteletdíjat kapott a községtől. A kiszabott tananyagot mindenütt elvégezték. A templomot szorgalmasan látogatták a növendékek, legtöbb helyen a lelkész felügyelete alatt.

A reformáció emlékünnepét istenitisztelet keretében mindenütt megtartották, Csapban az iskolás gyermekek, nőegylet és ifj. egylet bevonásával ének és szavatokkal. Itt ref. otthon is van, hol a ref. fiatalság kellemes szórakozást talál ugy az olvasó órákon, mint az énekkari próbákon."

Közgyűlés a jelentést tudomásul veszi és kötelezőleg elhatározza, hogy mindazon iskolák tanítói, akik iskolájukat még eddig 8 évfolyamúvá nem fejlesztették ki, szigoruan utasítatnak az iskolai törvényhez való alkalmazkodásra s iskolájuknak fokozatosan 8 évfolyamúvá való fejlesztésére, miről az iskolalátogatók pontos jelentést tegyenek.

65. Bittó Béla segédlelkész, ki 1929 július 1-től 1931 április 1-ig az abauji egyházmegyében levő csécs pányi egyházban működött, az ungi egyházmegyébe való bekebelezését kéri.

Beterjesztett okmányai alapján az ungi egyházmegyébe bekebeleztetik s a solymosi leányegyházba, mint segédlelkész—tanító beerősítetik.

66. Az 1930 évi 55. és a folyó évi 45. számú egyházmegyei közgyűlési határozattal kiküldött bizottság jelenti, hogy a csapi egyház által a lelkészlakás építés költségeinek fedezésére felvett, 120,000 korona összegre rugó adósság ügye még mindig nincs rendben. Az építkezésre kivetett pótdóból a kivetés összegének több mint a fele nincs behajtatva. sem a felvenni szándékozott amortizációs kölcsön törlesztéseinek biztosítására nem történt semmi intézkedés. A bizottság kiszállása alkalmával megállapította ugyan, hogy az egyházközség tagjainak többsége amortizációs kölcsön felvételével kíván segíteni az egyház anyagi helyzetén, de ilyen értelmű határozat kimondására az egybe hívott egyházközségi közgyűlés határozatképességgel nem rendelkezett.

Miután a nagy összegű váltóadósság, s általában az egy-

házközség tartozásai elrendezésének halogatása következtében a csapi egyházat az anyagi tönkrejutás fenyegeti, javasolja a bizottság hogy küldjön ki a közgyűlés ebben az ügyben újabb bizottságot, a melynek tétessék feladatává, hogy állapítsa meg a 30,000 korona összegű egyházi alap jogi természetének felülvizsgálása után, az alap tőkéjének és a folyamatban lévő egyházi adó behajtás eredményeként befolyó fedezetnek beszámításával a fennálló tartozás tényleges összegét és hozassa meg az egyház presbitériumával és közgyűlésével az adósság rendezése céljából igénybe veendő amortizációs kölcsön felvételére vonatkozó törvényszerű határozatokat. Készítse el és hagyassa jóvá a kölcsön annuitásának fedezetét biztosító költségvetést és névszerinti adókimutatást és terjessze az iratokat jóváhagyás végett az esperesi hivatalhoz.

Közgyűlés a bizottság jelentését tudomásul veszi és javaslata értelmében a szükséges tennivalók elvégzésére Kovács Dániel, dr. Lengyel László és Kőmives Sándor személyében újabb bizottságot küld ki, akiknek véleményétől feltételezetten a csapi egyház amortizációs kölcsönének felvételéhez az előzetes jóváhagyást megadja és az engedély kiadására az esperest felhatalmazza. Kifejezetten hangsúlyozza a közgyűlés, hogy amennyiben ez az eljárás az egyházközség vezetősége részéről akadályra találna, a bekövetkező károsodásért az egyházközség presbitériumát teszi anyagilag teljes mértékben felelőssé.

67. A bési református egyházközség a tanfelügyelőség felhívására 1928. évi július elsején közgyűlési határozattal jogerősen kimondotta, hogy egy osztályu felekezeti népiskoláját kétosztályuvá fejleszti és megszervezi a második tanítói állást. E határozat alapján pályázat útján meg is választotta a második tanerőt, legközelebb 1930. július havában. A tanfelügyelő 1930. december 9-én személyesen hívta fel az iskolaszék elnökét, hogy a szükséges II. tanterem és igazgatói iroda megépítéséhez terv és költségvetés kidolgozására adjanak megbízást az egyházmegyei mérnökszakértőnek. Éspedig a jelenlegi iskola telkén, a meglévő épület megnagyobbításával.

Az egyházközségi közgyűlés ekkor haladékokat kért az építkezés megkezdésére.

Lelkész jelentése szerint a halasztás kérés mögött az a

szándék lappangott, hogy nem akartak építeni, hanem a községre akarták áthárítani az iskola fejlesztés kötelezettségét. Ez a terv a községi bíró eszméje, aki az egész községet befolyása alatt tartja. A község lakosságának felelőtlen elemei pedig terror alatt tartják a presbitériumot, melynek tagjai ennek következtében a lemondás gondolatával foglalkoznak, mert a bíró azt mondogatja: építse meg az iskolát az iskolaszék, amely elvállalta a kötelezettséget, **de az egyház nem épít.** Ezért a lelkész 1930. december 17-én kelt panaszlevelében az esperes beleavatkozását kérte.

Esperes intézkedésére az egyházmegyei papi főjegyző és ügyész, mint bizottság szálltak ki Bésbe és ott az ő jelenlétükben és közreműködésükkel megtartott presbiteri ülés és egyházközségi közgyűlés névszerinti szavazással **egyhangulag elhatározta**, hogy az egyházközség **teljesíti** a II. iskolaterem építése dolgában elvállalt kötelezettségét. Az építkezésre vonatkozólag ekkor azt határozták, hogy az egyházmegyei szakértő kikérendő véleménye alapján a régi iskola telken kívánják az építkezést teljesíteni.

Ekkor aztán az építkezésre alkalmas belhely kiválasztása körül támadt és folyt tovább a vita. Ebbe beleavatkozott a tanfelügyelő is, aki megküldte a lelkésznek is az egyházmegyei építési szakértőhöz írott levelét, mely szerint az egyházközség által kiválasztott 150 négyszögölnyi (Rezesné-féle) belhelyet a járási építkezési bizottság kicsinysege miatt nem találta alkalmasnak és ismételten ajánlotta a jelenlegi iskola telkén való építkezést, már csak a tanszerek célszerűbb használhatása végett is.

Lelkész a levelet és a tanfelügyelő 1440/31. sz. átiratát előterjesztette a presbitérium 1931. június 7-iki ülésén és mivel a tanfelügyelő 15 nap alatt jelentést kért az építkezés megkezdéséről, felhívta a presbitériumot, hogy akarja é hát a II. tanterem felépítésére vonatkozólag elvállalt kötelezettségét teljesíteni? A presbitérium névszerinti szavazással egyhangulag úgy határozott, hogy az egyházközség ezen kötelezettségnek nem tehet eleget, mert a kiválasztott belhely nem alkalmas, más alkalmas hely nincs a községben, a tanítói lakáshoz építéssel elrontanák a meglévő lakást, a kicsiny udvart még inkább megszükitenék és az istálló helyére sem építkezhetnek, mert a tanító gazdálkodik és az istálló a hely szüke miatt más helyre nem tehető át.

A lelkész 1931. június 18-án az espereshez intézett panasszal támadta meg ezt a határozatot, mint törvénytelen és a mely az időközben presbíternek is megválasztott községi bíró Sipos János bujtogatásának eredménye, aki ilyen kijelentésekkel bujtogatott az építkezés ellen: „A presbitérium félre volt vezetve, nem értették meg a dolgot”. „Az egyházat senki sem kényszeríti és nem is kényszerítheti az építésre”. „A községet kényszeríti a politikai hatóság, de amíg nem lesz a kezemben a költség 80 %-a, addig a község nem fog építeni.” „A parlamentben is megváltoztatják holnap, amit ma határoztak!” stb. Főréseze volt abban, hogy a kiválasztott telket a bizottság nem találta jónak, mert ő községi iskolát akar! —(És a lelkész még sem fellebbezte meg ennek az embernek **presbíterré** választását!!)

Amikor a lelkész Sipos Jánossal közölte az egyházkerületi közgyűlés 1930. évi 89. sz. határozatát, az egyházi iskola ellen izgató presbíterek fegyelmi alá vonásáról, azt felelte: én nem bánom, építsenek, de hová? és miből? nincs pénz, rossz a termés stb. Mikor pedig a rossz gazdasági helyzetre hivatkozva, az építkezés elhalasztására engedély kérését javasolta a lelkész a presbitériumban, Sipos azt mondta: „Ne csürjünk-csavarjunk: az egyház nem épít, mert nem kényszerítheti rá senki!” A templom előtt is olvasott fel a hivek előtt ilyen tartalmu országos hivatali határozatot, melyhez azt tette hozzá: „A kötelezettség vállalás pedig **félreértésen** alapult”,

A lelkész által tett előterjesztésre az esperes 515/31 számú határozatával a presbitérium június 7-iki határozatát érvénytelennek nyilvánította és felhívta a presbitériumot, hogy kötelezettségét fegyelmi és vagyoni felelősség alatt teljesítse. Mikor ezt a rendelkezést lelkész azzal közölte a presbitériummal, hogy kérjen az építkezés megkezdésére egy évi halasztást, a presbitérium: „Kitől kérjünk, az egyházat nem kötelezi arra senki?!” kijelentések után augusztus 2-án egyhangú határozattal kimondotta, hogy nem épít.

A lelkész ezen határozat ellen is óvást emelt és azt írásban is bejelentette az esperesnek.

Ugyanakkor jelentést tett az egyházmegyei közgyűlésnek is, hogy ez elmérgesedett ügyben nem tud semmit sem tenni. „—minden felelősséget elhárít magáról, az ügy teljesen kifárasztotta. Kéri, hogy tehetetlenségét és fáradságát méltányolva

mentessék fel az iskola ügygel való terhelletéstől, teljhatalmu bizottság kiküldetése által."

Junius 18 án bejelenti a lelkész, hogy a tanfelügyelő sok hiányt állapított meg a bési iskolában: a tanterem nem elég világos, padlók, székek rosszak, asztal és dobogó hiányzik, a falak rongáltak, a képek porosak, az udvar szűk és mindezekért már a II. kormánymegintést fogja kapni az egyház. Ha pedig októberben sem lesz rendben: a III. megintéssel bezárják az iskolát, az egyház elveszíti iskola fentartói jogát és megszűnik az államsegély is.

Legujabban 1931 augusztus 18-án mégis kérelmezi a presbitérium az építkezés egy évvel való elhalasztását az iskolai referátustól.

Minthogy a bujtogatás által félre vezetett bési presbitérium és egyháztagok magatartása, amikor a felekezeti népiskolájuknál jogerősen megszervezett II. iskola részére a tanterem felépítését megtagadták, az egyházi törvényekkel ellentétben áll, a vallásos érzést, a hithűséget és úgy a bési egyházközség, mint az egyetemes református egyháznak a felekezeti iskolák fenntartásával ápoltt érdekeit sérti,

minthogy a jelenlegi bési presbitérium kicsinyhitűsége és az egyház érdekeinek semmibe vevése miatt csaknem alkalmatlan az egyházi ügyek vitelére és az egyháznak az iskola fejlesztéséhez fűződő érdekeinek képviselésére és megvédésére,

minthogy az iskola fejlesztését kimondó kötelezettség vállalása nem a dolog meg nem értése vagy félrevezetés folytán történt, mert hiszen a kiküldött bizottság is felvilágosította az egyháztagokat, hogy ha nem szervezik meg a II. iskolát, akkor a községnek kell, az egyháznál jóval nagyobb költséggel az iskolát megszerveznie, ami megint csak a református egyház tagjait terheli majd legnagyobb részben, mert ugyancsak ők a község adófizető polgárai is, viszont azonban az egyház iskolafenntartó jogának feladásával és a községi iskola felállításának lehetővé tételével nem fogják tudni a gyermekeik egyházas és vallásos nevelését biztosítani. Ezzel szemben az iskola megszervezésével és felépítésével nem csak az iskola tulajdonjogát biztosít.

ják önmaguknak, hanem annak felépítésére úgy mint fenntartására úgy a községtől, mint az államtól építkezési és fenntartási segílyt is nyerhetnek ;

minthogy a presbitérium és a felbujtogatott hívek makacssága miatt, amire a tanfelügyelő által megállapított hiányok és intések mutatnak, a meglevő iskolaépület karbantartásának elhanyagolása következtében az iskola fennállásában veszélyeztetve van,

minthogy a presbitérium konok magatartása arra vezetne, hogy az egyház a tanerők államsegélyét elvesztené s így az egyházat károsodás érheti, mivel a már megválasztott tanerők államsegélyéért az egyház-köztség felelőssé tehető,

minthogy — végül — a lelkész kifáradtságát, tehetlenségét és képtelenségét jelentette be és nyivánvaló is, hogy az ő egyéni gyengeségéből következő mulasztások, a törvényekben megalapozott lelkészi jogok és kötelességek érvényesítésének elmulasztása, hiveivel szemben a szószéki szolgálaton kívül a köteles lelki-gondozás elhanyagolása és az a tény, hogy egyénisége általában nem tudta elnyerni a lelkésznek kijáró tiszteletet és tekintélyt, vagy pedig ezeket elveszítette és szavának hivei előtt nincs sulya, — bizonyára nem kis mértékben járultak hozzá az áldatlan állapotok ilyenén elfajulásához

a) Egyházmegyei Közgyűlésünk magáévá teszi az esperesnek 515/31 számú rendelkezését, mellyel a bési református egyház presbitériumának a II. tanterem felépítését megtagadó határozatát érvénytelennek nyilvánította. (1931. június 7-iki presbitérium együlés 1. sz. határozata.)

b) Lelkész felebbezése folytán érvénytelennek nyilvánítja a presbitérium augusztus 2-iki 2. szám jegyzőkönyvi határozatát (E. T. I. t. c. 25. 45 §)

c) Varga József gondnok, Kat. Szabó István, J. Kálán András, Titka Mihály, Matyi János, K. Szabó András, Csutorás András, Sipos István, Szabó István, Sipos János, Gy. Szabó András, Kosztyó István, és Sipos József presbiterek vagyoni felelősségét már most megállapítja mindazon károsodásokért, melyek a bési

egyházközséget az építkezés teljesítésének elmulasztásából kifolyólag érhetik, vagy érne fogják akár a tanítók államsegélyének elvonása, akár az egyház iskola-fenntartói jogának elvesztése, akár más egyéb címeken. (I. t. c. 46 §) És kimondja, hogy a presbitérium ellen a fegyelmi eljárás megindítását fogja elhatározni (89/930 ker. kgy. 89. sz. hat. és V. t. c. 34 § B) a melynek során a presbitérium felosztatását és szükség esetén az E. T. I. t. c. 47 §-ának alkalmazását is igénybe fogja venni.

d) Utasítja a presbitériumot, hogy a tanfelügyelő által 1931. május 27-én az iskolával kapcsolatban jegyzőkönyvileg megállapított hiányokat és mulasztásokat haladéktalanul pótolja, és annak megtörténtéről fegyelmi vagyoni felelősség terhe mellett 8 nap alatt az esperesi hivatalnak jelentést tegyen.

e) Utasítja a presbitériumot, hogy egy fél éven belül határozza meg azt a telket, melyen az új tanterem felépíttetik, készíttesse el a szükséges tervet és költségvetést, hogy a referátus által megadandó haladék letevéig az építkezés megtörténhessék.

f) Ugyancsak készítse el, hagyja jóvá és terjessze be megerősítésre az építkezés költségeinek fedezetét biztosító egyházi pótló kivetést.

g) Utasítja a bési egyház lelkészét, hogy e határozat a.-g. pontjait a haladéktalanul összehívandó presbitériumi ülésen és a gyülekezet előtt a szószékről is szószzerűen kihirdesse és az ennek értelmében megtett intézkedésekről időnként az esperesi hivatalnak részletes jelentést tegyen.

h) Megdöbbenéssel veszi tudomásul a közgyűlés, hogy a bési egyház presbitériumának és közönségének renitenciájával szemben és annak következtében Jós-vay Dénes lelkész maga bevallja kifáradtságát, tehetetlenségét és az egyház ügyeinek vitelére, hűvének és a presbitériumnak vezetésére és irányítására való képtelenségét. Utasítja a lelkészt hűvének fokozottabb mértékű pásztorálására és intenzívebb belmissziós tevékenységre a szószéken kívül is, mert a helyzetnek nem javulása esetén ellene az E. T. V. t. c. 34 § A. 3. s illetve a VII. tc. 10. § a. c. pontjai és a 13 § alapján nyugdíjaztatása iránt fog eljárást indítani.

68. Tárgyaltatott a pallói egyház beadványa, amelyben újból tervezett templomuknak építéséhez az engedély megadását kéri. Ugyanis a múlt évben engedélyezett és vállalatba kiadott kőtemplom alapjainak ásása közben kitűnt, hogy 1.5—2.0 m. mélységben olyan lágy, iszapos az altalaj, hogy arra a tervezett nehéz kőtemplomot ráépíteni nem lehet. Mivel pedig az egyháztagok többsége ragaszkodott a helyhez, más tervet kellett készíteni a templom építéséhez, faszerkezetű oldalfalakkal, amelyek csak olyan terhelést adnak át a felső földrétegre, amennyit az elbir. Ezt az új tervet ugyancsak Egressy Emil ungvári mérnök készítette el. Az egyházmegye építési bizottsága az 1931. július hó 22-én tartott értekezletén a tervet s költségvetést átvizsgálta és az arról felvett jegyzőkönyv teljes egészében felolvasatván

az egyházmegye közgyűlése az építkezéshez az engedélyt az ott megjelölt két feltétellel megadja. Ezek a feltételek a következők: 1. A tervező mérnök a terv átdolgozása, vagy kiegészítése után gondoskodik arról, hogy a templomhajó oldalfalaira és tetőzetére jutó szél-nyomás felvételére kellő szerkezet álljon rendelkezésre. 2. Az egyház pedig szólítson fel a régi pályázók közül 2—3-t új ajánlat beadására, hogy az újabb nyilvános pályázat mellőzhető legyen s ezen újabb ajánlatok beérkezése után döntsön újból a munka kiadásáról. A továbbiakban pedig fokozott gonddal és hozzáértő szakemberrel ellenőriztesse az építkezést, hogy az mindenképen megfelelő legyen.

69. Tárgyaltatott a kereszti leányegyház lelkészének jelentése a kereszti iskola renoválásának ügyéről.

Egyházmegyei életünknek ezidőszert ez az ügy egyik legszomorubb jelensége. A kereszti leányegyház hiveinek többsége azon az állásponton van, hogy iskoláját, — amelyet az iskolai hatóság annak rossz, elhanyagolt volta miatt be akar zárítani — nem javíttatja ki, hanem átadja a községnek. Oka ennek az elhatározásnak az, hogy más vallásúak is járnak az iskolába, akik nem akarnak hozzájárulni az iskola fenntartási és javítási költségeihez; és — talán még inkább — oka az is, hogy maguk az iskolai világi hatóságok is arra törekszenek, hogy az iskolát kivegyék az egyház kezéből és az egyház befolyása alól. És még egy fontos érv szól az iskola átadása

mellett, az, hogy így bizonyára kevesebbe kerül majd annak fenntartása is.

Szomoru képe ez a kereszti egyháztagnak gondolkodásának.

Ma, amikor minden világnézeti közösség régen felismerte az iskola fontosságát, annak főképen a jövő kialakulására való jelentőségét s igyekszik minden erejéből, sőt erején felül is a kezében tartani és a kezébe keríteni azt az iskolát, ahol gyermekei tanulnak; ma a kereszti ref. egyház tagjai lemondanak iskolájukról, mert így egy pár koronával talán kevesebbet kell majd fizetniök.

A szlovenszkói egyetemes ref. egyház heroikus erőfeszítésekkel igyekszik fenntartani a teológiáját, igyekszik megszerezni a ref. tanítóképzőt és internátust építeni hozzá, — mert a jövőjét s egy szebb jövőt akar magának biztosítani, — ám a kereszti egyház nem indul ezen példa után. Nem gondolnak arra, hogy mily erős vára volt a kálvinizmusnak az iskolája a multban s nem is sejtik, hogy a mai különböző világnézeti harcokkal tele korban a kálvinista iskolának még fontosabb szerepe és hivatása van. Nem gondolnak arra, hogy el fogják veszíteni a tanítójukat, aki egyuttal kántor is és olykor papjuk is, — csak az a pár korona fontos az ő szemükben, amivel kevesebbe fog kerülni a községi iskola, ha ugyan ez igaz lesz.

Az egyházmegyei közgyűlés mély sajnálattal veszi ezeket az állapotokat tudomásul s különösen elszomorító jelenségnek tartja, hogy maga az egyház gondnoka és több presbitere is megfélelkezett kötelességéről, megfélelkezett az egyháznak tett esküjéről s azok közé állt, akik az egyházat meg akarják fosztani iskolájától.

Az egyházmegye közgyűlése kötelességének tartja hogy ezekkel a magukról megfélelkezett egyházi tisztviselőkkel — névszerint: Bihari Jenik Mihály gondnok, Csermák György és Szücs Márton János presbiterekkel szemben — a törvény teljes szigorával járjon el, azért ezeket tisztségüktől felfüggeszti, a fegyelmi eljárást ellenük elrendeli és utasítja az egyház előjáróságát, hogy azt sürgősen folytassa le s nevezetteket tisztségüktől fossa meg. Azután pedig helyettük arra érdemes és kötelességtudó presbitereket illetve gondnokot választasson. Ezzel kapcsolatban az egyházmegye közgyűlése megsemmisíti az 1931. június hó 14-én tartott egyházi

közgyűlés azon határozatát, hogy az egyház az iskola-épületet nem renováltatja és utasítja az egyház előljáróságát, hogy ebben a tárgyban új gyűlést tartsanak s azon az egyházi törvények szellemében s jó reformátusokként, az egyetemes egyház intenciói szerint újból határozzanak iskolájuk sorsáról, szem előtt tartván mindenekelőtt, hogy akié az iskola azé a jövő; ha tehát azt akarják, hogy gyermekeik és unokáik egymást szerető, tisztelő és egymást megbecsülő jó keresztyének legyenek, úgy gondoskodjanak arról, hogy iskolájuk megmaradjon református iskolának amely ép ebben a szellemben neveli őket. Az egyházmegye közgyűlése kötelességének tartja hogy ebben a kérdésben megállapítsa és kimondja a presbitérium vagyoni felelősségét is, . . . tehát az iskola esetleges átadása folytán az egyházra háramló kárért a presbitereket vagyoniilag is felelőssé teszi.

Az egyházmegye közgyűlése azonban reméli, hogy a kereszti egyház tagjaiban végül is felülkerekedik a helyes, vallásos érzés és gondolkodás és a maga részéről minden módot és eszközt meg szeretne keresni amellyel őket jobb belátásra tudná bírni; éppen ezért kiküldi Kálniczky János lelkész és Móré Gábor világi jegyző urakat, hogy keressék fel a kereszti egyházat és saját iniciatívájuk szerint kövessenek el mindent az iskola megtartása érdekében.

70. Tárgyaltatott a kistráti egyház beadványa, amelyben az eddigi iskolához hozzáépítendő, illetőleg már hozzáépített — második tanterem építéséhez az engedély megadását kéri.

Az egyházmegye közgyűlése tudomásul veszi a kistráti egyház elhatározását a II. tanterem megépítését illetőleg s az építkezéshez az engedélyt megadja.

Nagyon helyteleníti azonban a közgyűlés az egyház előljáróságának azon eljárását, hogy az építkezéshez az engedélyt csak utólag kéri, annál is inkább, mivel a terven az építési bizottság több olyan változtatást javasolt, amely az iskolának mindenképen előnyére szolgált volna. Ez az eljárás tehát nemcsak azért ítélendő el, mivel semmibe sem veszi az egyházi törvényeket és ren-

deleteket, hanem azért is, mert árt az egyház jól felfogott érdekének is.

71. Tárgyaltatott a kistráti egyház azon kérelme, hogy az iskolaépítés céljaira a kis- és nagytráti hitelszövetkezettől felvett, összesen 30,000. Kő. kölcsön felvétele a beterjesztett eredeti kötelezvények feltételei mellett az egyházmegye közgyűlése által jóváhagyassék.

Egyházmegye közgyűlése, a mostani katasztrofális termési eredményekre való tekintettel jóváhagyja a kistráti egyház által elhatározott és igénybevett kölcsönműveletet, azonban — minthogy a kölcsön törlesztésére pontos és elfogadott tervük nincsen — kimondja az egyház presbytereinek vagyoni felelősségét és azt, hogy a kölcsön visszafizetésére a jövő évben kivetésen alapuló s az egyház érdekeinek a legjobban megfelelő tervet kell az egyházmegyei közgyűlés elé terjeszteniök.

72. Olvastatott a jenkei egyház 1931. május hó 24.-én tartott presbiteri gyűlésének jegyzőkönyve, amely szerint az egyház elhatározta, hogy a tanköteles gyermekek magas létszámára való tekintettel a II. ideiglenes osztályt az 1931/32. iskolai tanévre felállítja s az ezzel kapcsolatos dologi kiadásokat magára vállalja.

Az egyházmegye közgyűlése örömmel veszi tudomásul a jenkei egyház elhatározását és azt a maga részéről jóvá hagyja.

73. Palágy II. iskola szervezése ügyében beadott kérelme felszerelés végett visszaadatott.

74. Tárgyaltatott a palágyi egyház azon kérelme, hogy részére iskolaépítés céljaira, — a beterjesztett presbiteri és közgyűlési jegyzőkönyvekben megállapított és elfogadott feltételek mellett — 25,000. K. kölcsön felvétele engedélyeztessék.

Az egyházmegye közgyűlése a kölcsön felvételéhez a beterjesztett feltételek mellett nem adhatja beleegyezését, mert teljességgel lehetetlen, hogy akadjon bank, amely 25,000. Koronát adjon kölcsön 10 évre, kamatmentesen — tehát az egyház által elfogadott és beterjesztett feltételek jóvá nem hagyhatók. Nem tartja azonban helyesnek az egyházmegye közgyűlése azt az elgondolást sem, amely szerint az egyház a II. tanterem felépítéséhez szükséges pénzt úgy szándékozik előteremteni, hogy az

Országos Hivatal megadja az óhajtott 15—20,000 korona segélyt. Helyesebb lenne, ha az egyház az iskola építésének költségeit legalább 40 %-ban kivetés útján biztosítaná s csak a fennmaradó összeget venné fel kölcsönképen; és azt is csak reálisan elkészített s a bank által kiadott törlesztési terv alapján, hogy a pontos fizetési feltételek előre ismeretesek és a törlesztési részletek az évi költségvetésbe beállíthatók legyenek. Ha az Országos Hivatal valamilyen összeggel az építkezéshez mégis hozzájárul, majd törleszteni lehet a felvett kölcsönt. A palágyi egyházra a közeljövőben még a tempom és paróchia renoválásának költségei is várákoznak, éppen azért helyes lenne erre a célra most mentől kisebb kölcsönt venni fel.

75 Az ungtarnóci lelkész be terjeszti a lelkészi földek bérbeadásáról szóló bérszerződést, amely szerint az ungtarnóci lelkész javadalmát képező földek Palkovics Miksa traski lakosnak 1929 okt. 1.-től 6 évre vagyis 1935 okt. 1-ig bérbe lettek adva azzal a kikötéssel, hogy ha az ungtarnóci lelkész személyében a haszonbérlet tartama alatt változás állana be és ha az utód a bérszerződést elfogadni nem akarná, az esetben a bérlet megszűnik.

Közgyűlés a bérszerződést a szerződésben foglalt kikötésekkel együtt tudomásul veszi és megerősíti.

76. Ásvány beterjeszti presbiteriumának és közgyűlésének azon határozatát, amellyel az eddig érvényben lévő adókulcsot a templomszék szerinti fizetést, megváltoztatja és új adókulcsot állapít meg. Az új adókulcs alapja a földbirtok arányában való osztályokba sorozás lenne.

Közgyűlés az iratokat hivatkozással az E. T. I. t. c. 43 §.-ban foglalt rendelkezésekre, kiegészítés, szabályszerűen összehívott közgyűlés előtti letárgyalás és a névszerinti szavazás eredményének megállapítása végett visszaküldi.

77. Pataky Pál ungtarnóci lelkész azon kérelemmel fordul az egyházmegyei közgyűléshez, hogy súlyos anyagi helyzetére való tekintettel mentesítse őt az ungtarnóci egyház közgyűlése által reá kivetett 100 Kč évi egyházi adó fizetésének kötelezettsége alól.

Közgyűlés méltányolja a Pataky Pál súlyos anyagi

helyzetét és gyógyíthatatlan betegségére való tekintettel a kérelmet teljesíti. Az ungtarnóci egyházat pedig utasítja a méltánytalanul kivetett 100 Kő évi egyházi adónak törlésére.

78—80. Pataky Pálné ungtarnóci lakosnak az ungtarnóci ref. egyház presbitériuma által a parochia rendbentartása, a temetőn termelt fa kivágatásának költségei és a temető használata ügyében hozott határozatok elleni felebbezései

a felebbezett határozatokkal való felszerelés, kiegészítés és nyilatkozattétel végett visszaadtnak a presbiteriumnak.

81. A folyó évi közgyűlésünk 7/12 és 8/d. számú határozatai értelmében kiküldött bizottság jelenti, hogy a csapi egyház gondnokának 1928, 1929, 1930 és 1931 évekre vonatkozó számadásait átvizsgálta, a számadásokban mutatkozott hibákat, tévedéseket és hiányokat kiigazította és pótolta, a nevezett évekre vonatkozó számadásokat lezárta és a presbitérium által is jóváhagyatta. Az elszámolás eredményeként mutatkozó hiányt a gondnok saját tartozásának elismerte és a presbitérium hozzájárulásával, mint adósságot, kötvénnyel fedezte.

Közgyűlés a jelentést tudomásul veszi, a jóváhagyott csapi egyházi számadásokat megerősíti és a jövőre nézve a legszigorúbban elrendeli és meghagyja a csapi egyház előjáróságának, hogy egyházi pénzeket felvenni és azokat kezelni egyedül csak a gondnok jogosult, aki az egyház vagyonáért a saját vagyonával felel, köteles az egyházi pénzt a saját pénzélől elkülönítve, az egyház ládájában őrizni, bevételeiről és kiadásairól a gondnoki naplót állandóan vezetni, számadásait a lelkéssel legalább kéthetenként egyszer ellenőriztetni.

82. A nagyszeretvai egyház az egyházmegyei közgyűlés 8/d/1931 számú határozatára jelenti, hogy az egyház gondnoki számadásai a számvevőszék utasításai szerint az elrendelt javítások keresztül vezetésével ki lettek igazítva.

Tudomásul vétetik.

83. 1931 évi közgyűlésünk 8/j. számú határozatával kiküldött bizottság jelenti, hogy az egyházmegye történetének kinyomatására vonatkozó megbízatásuk értelmében a nyomdai munkákra Heiman Vilmos nagykaposi nyomdájával, a könyvek bekötésére vonatkozólag pedig Mihók János ungvári könyvkö-

tővel a szerződést megkötötték. A könyv kiadásának munkája folyamatban van; ez ideig 11 nyomtatott iv (176 oldal) készült el.

Közgyűlés a jelentést tudomásul veszi és a továbbiakra vonatkozólag is bevárja a bizottság jelentését.

84. A szürtei egyház a Tóth Lajos féle harangalap elszámolásáról a jelentést csak az 1932. évi tavaszi közgyűlés elé fogja beterjeszteni.

Tudomásul vétetik.

85. A nagyszeretvai ref. egyház az egyházmegyei közgyűlés 23/1931 számú határozatára tudomásvétel és megerősítés végett beterjeszti az egyház és a politikai község között megkötött bérszerződést, amely szerint a politikai község bérbéveszi a ref. egyház iskoláját és tanító lakását 1930 január 1-től kezdődőleg három évre, évi 1000 K^č bérösszegért.

Közgyűlés a szerződést a maga részéről azzal a megjegyzéssel erősíti meg, hogy köteles az egyház azt a község képviselőtestületének gyűlésén letárgyaltatni és szabályszerűen elfogadtatni és a járási v^ybor által is jóváhagyatni. A szerződés két példányban és kellően felülbélyegezve állítandó ki.

86. Mult közgyűlésünk 7/2 számú határozatára

a) Szirénfalvai egyház jelenti, hogy eddigi tanítója a községi iskolához ment át, jelenleg tanítója nincs és e miatt tanító hiányában, ez idő szerint nem szervezheli meg az énekkart.

Közgyűlés a jelentést nem veszi tudomásul és elkötelezi a megválasztandó új tanítót énekkar vezetésére s annak megszervezéséről a jövő gyűlésre rendbirság terhe alatt jelentést vár.

b) Kereszt jelenti, hogy alkalmas tagok hiányában az énekkar fel nem állítható, a tanító azonban az egyházi énekeket egy hangra tanítja.

Tudomásul szolgál.

c) Palágy jelenti, hogy ott az énekkar újból működik.

Tudomásul szolgál.

d) Palló jelentést nem adván,

20 K^č rendbirsággal sujtatik.

87. Órdarma és Zahar az egyházi ingatlanok telekkönyvi állásáról szóló jelentést nem küldte be.

Elköteleztetnek, hogy jelentésüket a következő gyűlésre rendbirság terhe mellett terjesszék be.

88. Ásvány és Csap jelenti, hogy az egyházi adóhátrálékok behajtása folyamatban van. Kereszt és Lakárd jelentést nem küldött.

Ásvány és Csap jelentése tudomásul vétetik, Kereszt és Lakárd ismételten felhivatnak jelentés tételre.

89. A szelmenci lelkész az egyházmegyei közgyűlés 7/8 számú határozatára jelenti, hogy adóhátrálékát az adóhivatal engedélye alapján havi részletekben törleszti és tartozása remélhetőleg már az év végéig rendezve lesz.

Tudomásul szolgál.

90. Minaji egyház bejelenti, hogy a folyó évi adócsökkenési államsegélyük az egyházmegye többi egyházainak segélyével együtt utaltatott ki, de az esperes ur abban a tudatban, hogy a minaji egyház segélyét a kárpátaljai egyházmegye utján kapja, az ő segélyüket, — mint felesleget — a többi egyházak között osztotta szét. Kéri, hogy e tévedés következtében előállott károsodásukért kárpótolja őket az egyházmegye.

Közgyűlés elrendeli, hogy a minaji egyház adósegélye az egyházmegyei pénztárból utaltassék ki. A tévedésből szétosztott segély azonban az egyházközségek 1932 évi adósegélyéből visszatérítendő.

91. Olvastatott a Főtiszteletű Püspök urnak az egyházkerületi missziói-lelkész állás ügyében az esperesekhez intézett körlevele, melyben véleményt kér a missziós lelkészségnek egyházmegyénként történendő rendezése tárgyában. E szerint a kerületi missziós lelkész munkakörét egyházmegyénként megszervezett missziói előadók tölténék be, akik évenként a püspöknek tennének jelentést; javadalmazásukról a konvent gondoskodna.

Egyházmegyei közgyűlés a Püspök ur elgondolását helyesnek tartja, mivel az egyházmegyei missziói előadók a hatáskörükbe tartozó kevesebb számú gyülekezetben könnyebben, eredményesebben és kevesebb költséggel munkálhatják a misszió érdekeit, mint az egész egyházkerület összes gyülekezeteinek egyetlen előadója.

92. Pinkóc az egyházmegyei közgyűlés 7/7/1931. számú határozatára jelenti, hogy paróchiális csürjét ujonnan felépítette; a szürtei egyház pedig ugyancsak fenti számú határozatra azt jelenti, hogy a paróchián lévő istálló renoválása folyamatban van.

Tudomásul vétetik.

93. Ásvány az egyházmegyei közgyűlés 7/10/1931. számú határozatára jelenti, hogy a hátrálékban volt egyházi adókövetelés 70 %-a már be van fizetve, a még be nem folyt adó pedig közgazgatási úton való végrehajtásra van kiadva.

Tudomásul vétetik.

94. A solymosi egyház a hitoktatás ügyében jelentést nem küldött; de az esperes úr jelentéséből tudomásul veszi a közgyűlés, hogy Bittó Béla káplán-tanító Solymosra való kirendelésével a hitoktatás ügye is kellő megoldást talált.

Tudomásul szolgál.

95. Tarnóc, Botfalva, Veskóc, Szelmenc, Szirénfalva, Palágy, Mokcsa, Mogyorós, Viszoka, Kereszt és Felsőröcse, jelentése a vallásos esték megtartásáról.

Tudomásul vétetik.

Bátfa, Palló és Zahar egyházak, mivel jelentést nem adtak rendbíróság terhe alatt újból felszólíttatnak jelentéstételre.

96. Salamoni lelkész jelenti, hogy a lelkészi csűr elkészült és az épület rendeltetésének teljesen megfelel.

Tudomásul szolgál.

97. A felsőröcsei egyház előljárósága ellen az egyházi iskola megszüntetése ügyében elrendelt fegyelmi eljárás folyamatban van.

Tudomásul szolgál.

98. Közgyűlés utasítja a papi főjegyzőt, hogy folytassa tovább az egyházmegyei irat és levéltár rendezését és engedélyt ad arra, hogy az iratok megóvására a szükséges borítólapokat beszerezze.

99. Irássokszorosító beszerzését nem tartja szükségesnek a közgyűlés.

100. A CCXXXIV. — CCXXXVII. számú esperesi körlevelek tudomásul vétetnek.

101. Közgyűlés elrendeli a folyó évben tartott egyházmegyei közgyűlések jegyzőkönyveinek kinyomatását és pedig utasítja a főjegyzőt, hogy a nyomatást a kedvezőbb ajánlatot adó nagykaposi Heiman céggel végeztesse.

102. Jelen jegyzőkönyv hitelesítésével az elnökséget, a jegyzői kart és a közgyűlés Nagykaposon lakó tagjait bizza meg a közgyűlés.

Meghitelesítettett Nagykaposon, 1931 évi szeptember hó 11. napján.

Jegyezték :

Kőmives Sándor papi főjegyző az 57. 58. 59. 60. 61. 62. 66. 67. 81. 83. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. közgyűlési és bírósági határozatokat.

Gencsy Béla papi jegyző a 63. 78. 79. 80. 82. 84. 92. 93. 94. 96. sz.

Egyed Béla papi jegyző a 64. 65. 77. 86. 90. 91. sz.

Koncz Gyula v. főjegyző a 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. sz., és

Móré Gábor világi jegyző a 75. 76. 85. 87. 88. 89. sz. közgyűlési határozatokat.

Bírósági ügyek.

1. Nagy Péter gondnok és társainak panasza alapján a bíróság Rozgonyi Béla botfalvai tanítót felfüggesztésre és állásától elmozdításra ítélte.

2. Az időszaki bíróság tagjai: Rendes tagok az elnökségen kívül: Maksa József, Nyomárkay Sándor, Ujlaki Sándor, Kovács Dániel és dr. Kiss Bálint.

Póttagok: dr. Magda Sándor, Szakal István, Hegyi György, dr. Lengyel László és Ritoók Lajos tanácsbírák.

Tárgymutató :

57. A gyűlés megnyitása.
58. A tagok számbavétele, megalakulás, Igazolások.
59. A mult gyűlésről távolmaradtak igazolása.
60. A birósági gyűlés időpontja.
61. Szavazatbontó bizottság jelentése.
62. A megválasztott egyházmegyei világi tanácsbírók beiktatása.
63. A kiseráti egyház szavazatai.
64. Tanügyi bizottsági jelentés.
65. Bittó Béla segédlelkész bekebelezése.
66. Csapi egyház amortizációs kölcsöne.
67. Bési II. iskola.
68. Pallói templom építés.
69. Kereszti iskola renoválása.
70. Kiseráti II. iskola.
71. Kiseráti építkezési kölcsön.
72. Jenkei II. iskola
73. Palágyi II. iskola.
74. Palágyi egyház kölcsöne.
75. Tarnóci lelkészi földek bérszerződése.
76. Ásványi adókulcs.
77. Pataky Pál egyházi adója.
- 78-80. Pataky Pálné felebvezései.
81. Csapi gondnoki számadás.
82. A szeretvai számadásról.
83. Jelentés az egyházmegye történetének kiadásáról.
84. A szürtei Tóth Lajos alapítvány.
85. Nagyszereretvai iskola bérszerződése.
86. Egyházi énekkarok.
87. Ördarma és Zahar egyházi ingatlanai.
88. Ásvány, Csap, Kereszt, Lakárd az adóhátrálékosokról.
89. Szelmenci lelkész adóhátráléka.
90. Minaj adósegélye.
91. Egyházmegyei misszió.
92. Pinkóci és Szürtei egyházi épületek.
93. Ásványi lelkészi fizetés.
94. Solymosi hitoktatás.
95. Jelentések a vallásos estékről.
96. Salamoni csür.
97. Felsőrócsei fegyelmi ügy.

98. Egyházmegyei irattár rendezése.
99. Irássokszorosító beszerzése.
100. Esperesi körlevelek.
101. Jegyzőkönyvek kinyomatása.
102. Hitelesítés.
 - I. Rozgonyi Béla botfalvai tanító fegyelmi ügye.
 - II. Időszaki bíróság.

Az Ungi Egyházmegyei Segély Egylet jelenlegi tagjai :

A szlovenszkói Ungi egyházmegyéből :

1. Bajánháza: Ujlaky Sándor lelkész.
2. Bátfa: Bodnár Lajos lelkész.
3. Bés: Jósvay Dénes lelkész.
4. Bező: Kálniczky János lelkész.
5. Csap: Bakcsy Gyula lelkész.
6. Csicsér: dr. Magda Sándor lelkész.
7. Szakal Elek tanító.
8. Felsőőröcse: Rác József lelkész.
9. Gálóc: Gecse Endre lelkész.
10. Iske: Benkő Lajos lelkész.
11. Jenke: Egyed Béla lelkész.
12. Kereszt: Halász Lajos előkönyörgő tanító.
13. Királyhelme: dr. Lengyel László világi tanácsbíró.
14. Kistrát: Gönczy Pál lelkész.
15. Orémus Kálmán tanító.
16. Minaj: Balogh Sándor lelkész.
17. Homok: Móré Gábor világi jegyző.
18. Mokcsakerész: Varga József lelkész.
19. Mogyorós: Szaplóczay Lajos előkönyörgő tanító.
20. Nagygejőc: Ritoók Lajos vtbíró.
21. Nagykapos: Maksa József lelkész.
22. Pápay István tanító.
23. dr. Kiss Bálint világi tanácsbíró.
24. dr. Sutka István em. ügyész.
25. Koncz Gyula világi főjegyző.
26. Nagyszelmenc: Sallay Gyula lelkész.
27. Nagyszeretva: Nyitray Lajos lelkész.
28. Pályin: Haraszy Károly lelkész.
29. Palágy: Nagy József lelkész.
30. Ónody Géza tanító.
31. Szürte: Gencsy Béla lelkész.
32. Böszörményi Zoltán tanító.
33. Kovács Dániel világi tanácsbíró.
34. Tiszaásvány: Csomár Béla lelkész.
35. Tizasalamon: Szücs István esperes.
36. Tóth Miklós tanító.
37. Ungcsepely: Juhász Imre lelkész.

38. Veskóc : Szekeres István előkönyörgő tanító.
39. Ungnyarád : Nyomárkay Sándor lelkész.
40. Kövér Béla tanító.
41. Ungpinkóc : — — — lelkész.
42. Ungtarnóc : Papp Géza lelkész.
43. Botfalva : Rozgonyi Béla előkönyörgő tanító.
44. Vaján : Kőmives Sándor lelkész.
45. Szanyó Sándor tanító.
46. Vajkóc : Nagy Géza lelkész.
47. Vámoslucska : Szakal István lelkész.

II. Abauji egyházmegye.

48. Abaujnádasd : Kovács Lajos lelkész.
49. Abaujszina : Lengyel József lelkész.
50. Barka : Csete Gyula lelkész.
51. Bárca : Lengyel András lelkész.
52. Beszter : Csatáry Gyula lelkész.
53. Bódvavendégi : Kiss Ferenc lelkész.
54. Csécs : Kovács Ferenc lelkész.
55. Eszkáros : Rác Kálmán lelkész.
56. Felsőlánc : — — — lelkész.
57. Garbócbogdány : Kiss Lajos lelkész.
58. Györke : Szobonya István lelkész.
59. Hernádcsány : Vajtho Lajos lelkész.
60. Hernádsaadány : Körössy Samu lelkész.
61. Jablonca : Lenkey Barna lelkész.
62. Kassa : Gönczy Gábor lelkész.
63. Körtvélyes : Nagy Zoltán lelkész.
64. Magyarbőd : — — — lelkész.
65. Nagyida : Meskó Dezső lelkész.
66. Nagyszalánc : Idrányi Barna esperes.
67. Péder : Hörcsik András lelkész.
68. Petőszinye : Könyves István lelkész.
69. Szádelő : Kecskeméthy Lajos lelkész.
70. Szepsi : Csájy Pál lelkész.
71. Szeszta : Simon József lelkész.
72. Tarcavajkóc : Kozár Sándor lelkész.
73. Tornagörgő : Kőszeghy Gábor lelkész.
74. Zsarnó : Béky János lelkész.

III. Kárpátaljai Ungi egyházmegye.

75. Csongor : Kása Ferdinánd lelkész.

76. Eszeny : Szabó István lelkész.
77. Kisdobrony : — — — lelkész.
78. Kisgejőc : G. Nagy Sándor lelkész.
79. Korláthelmec : dr. Móczár József lelkész.
80. Nagydobrony : Magyar Bertalan lelkész.
81. Nagygejőc : Komjáthy István lelkész.
82. Szalóka : Ruzska Elek lelkész.
83. Tiszaágtelek : Györke Endre lelkész.
84. Ungvár : Komjáthy Gábor esperes.

IV. Jogositott tagok.

85. Péter Mihály püspök Rimaszombat.
86. Bertók Béla püspök Munkács.
87. Isaák Imre lelkész Técső.
88. Kiss Jenő lelkész Beregrákos.
89. Karabélyos Gyula nyugdíjazott tanító, Szirénfalva.
90. Kajdy Menyhért lelkész, Alsómihályi.
91. Papp István lelkész, Legenye.
92. Papp Lajos id. nyugdíjazott tanító, Nagykapos.
93. Papp Lajos ifj. tanító, Magyarböd.
94. Nyitray Dezső lelkész Tusa.
95. Bácsy Gyula lelkész, Beretke.
96. Szabó Sándor lelkész Nagyráska.
97. Tóth József lelkész Bótrágy.
98. Szondy István lelkész, Kiskövesd.
99. Sápó Lajos tanító Runya.
100. K. Nagy Sándor nyugdíjazott lelkész Kistárkány.
101. Koncsol János lelkész Deregnyő.
102. Karabélyos Géza községi tanító Szirénfalva.
103. Danis Frigyes tanító Felsőcsáj.
104. Pataky Pál ny. lelkész Ungtarnóc.
105. Oláh Péter ny. lelkész Magyarböd.

